

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Rozpad Mali? – možné příčiny a důsledky

Ondřej Vlasák

Plzeň 2014

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Politologie

Bakalářská práce

Příčiny a důsledky rozpadu Mali

Ondřej Vlasák

Vedoucí práce:

PhDr. Linda Piknerová

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů
a literatury

Plzeň, *duben* 2014

.....

Tato práce vznikla za přispění PhDr. Lindy Piknerové. Velmi oceňuji poskytnuté materiály, které mi pomohly při tvorbě práce.

Paní doktorko, děkuji.

Obsah:

1. Úvod.....	6
2. Teorie slabého státu.....	9
2.1. Obecná definice slabé státnosti.....	9
2.2. Vlastnosti slabého státu.....	10
2.3. Rozpadlý stát.....	11
2.4. FailedState Index.....	16
3. Historie Mali.....	17
3.1. Mali před kolonizací.....	17
3.2. Mali v období koloniza.....	18
3.3. Mali v 60. letech 20. století	19
3.4. Traorého diktatura.....	21
3.5. Přechod k demokracii.....	23
3.6. Svobodné volby.....	25
4. Azawad.....	27
4.1. Mali po roce 1999.....	27
4.2. Třetí tuarežské povstání.....	29
4.3. Návrat Tuaregů.....	29
4.4. Začátek krize.....	30
4.5. Islamisté přebírají kontrolu.....	32
4.6. Intervence.....	33
5. Rok 2013.....	35
5.1. Úkoly nové vlády a volební kampaně.....	35
5.2. Prezidentské a parlamentní volby.....	37
6. Příčiny a důsledky rozpadu Mali.....	39
6.1. Ekonomika.....	39
6.2. Tuarežská povstání.....	40
6.3. Islamistické organizace.....	41
6.4. Mezinárodní intervence.....	42
6.5. Dopady na okolní země.....	44
6.6. Migrace obyvatel.....	45
7. Závěr.....	46
8. Seznam zdrojů.....	50
9. Resumé.....	55

1. Úvod

Při pohledu na Mali v rámci regionu západní Afriky musíme konstatovat, že Mali není v této oblasti nijak výjimečným státem. Jedná se o klasický postkoloniální státní útvar, jenž prochází složitým vývojem s mnoha obtížemi, například dlouhodobými finančními problémy, neschopností zajistit všem svým obyvatelům základní sociální jistoty a zdravotní péči, výjimkou nejsou ani etnické a náboženské konflikty. Z politologického hlediska je Mali nesmírně zajímavé, jelikož v posledních letech se obyvatelé museli vypořádat s nelehkou politickou situací, která vyústila ve vznik státního útvaru Azawad na severu země, to je jedním z hlavních důvodů, proč je právě Mali zajímavým objektem pro výzkum. Do tohoto vnitrostátního konfliktu se zapojila celá řada světových mocností a mezinárodních organizací, které poskytují množství užitečných informací.

Mali je příkladem afrického státu s koloniální minulostí, která výrazným způsobem ovlivnila jeho současnou politickou situaci. Od konce 19. století spadalo Mali pod francouzskou koloniální správu jako součást Francouzského Súdánu. Kolonialismus zde zanechal výrazné stopy v podobě státního jazyka nebo formě státní správy. Podobně jako i jiné státy, se Mali nedokázalo vypořádat s komplikacemi, které nastaly po předání moci místním obyvatelům, a proto i dnes má Mali problém s pouhým naplňováním základních podmínek státnosti

Po osamostatnění v roce 1960 si prošlo Mali dvěma obdobími diktatur, které přetrvaly až do začátku 90. let. V roce 1991 proběhla v Mali revoluce, jež vyústila v celostátní referendum, díky němuž byly umožněny demokratické volby a vznik nové ústavy. Od počátku 90. let se o Mali začalo hovořit jako o zemi, která měla naději stát se úspěšným příkladem přechodu africké země k demokracii, jelikož se zde pravidelně konaly transparentní volby, země byla politicky stabilní i etnických konfliktů zde ubylo.

Tato situace se změnila v lednu 2012, kdy vypuklo povstání vedené tuarežskou organizací Národní hnutí za osvobození Azawadu. Tuaregové rychle ovládli severní území a vyhlásili nezávislost na Mali. Téměř okamžitě přišla reakce ze strany muslimských extrémistů napojených na Al-Kaidu, kteří rychle převzali kontrolu nad Azawadem. Tento konflikt si vyžádal mezinárodní pozornost, v jejímž rámci Francie intervenovala vysláním svých jednotek s cílem uklidnit situaci.

Dnešní situace v Mali již není tak kritická, jako v průběhu roku 2012, ale přesto v zemi panuje napětí a jsou zde cítit obavy obyvatel o budoucí směřování země. Konflikt, který se zde v nedávné době odehrál, rozhodně není na africkém kontinentu v posledních 50 letech ničím neobvyklým, ale pro každý demokratický stát je to zajisté alarmující skutečnost. Není vyloučeno, že se budou tyto problémy opakovat, jelikož i nadále v zemi zůstává velký počet politických stran a etnických frakcí, jež mají rozdílnou představu o budoucí podobě své země.

Cílem této práce je představit Mali v perspektivě slabé státnosti a definovat příčiny a důsledky rozpadu země s ohledem na vznik státního útvaru Azawad. Cíl práce budu naplňovat pomocí výzkumné otázky, která zní: Je skutečně Mali slabým státem a naplňuje všechna k tomu potřebná kritéria?

Předkládaná práce je případovou studií příčin a důsledků rozpadu Mali, a proto budu věnovat pozornost koloniální i postkoloniální historii, přechodu k demokracii, současným etnickým a náboženským konfliktům skupin, které zde v průběhu druhé poloviny 20. století soupeřily o moc a vliv. Díky těmto informacím bude možné získat komplexní představu o situaci, jež rozpadu předcházela i té, jež ji následovala.

Má práce je rozdělena do několika částí, přičemž v první se budu věnovat teorii slabého státu. Budu zde vycházet z odborných publikací známých autorů věnujících se tomuto tématu, a sice z děl R. Rotberga, R. Jacksona nebo docentky Šárky Waisové. Budu také hovořit o příčinách a důsledcích rozpadu, rovněž se budu zabývat škálou Failed States Index. Zmíním kdo Failed State Index založil a popíši kritéria, podle nichž se zde hodnotí. Na závěr popíši vývoj, posun a současnou situaci Mali na tomto žebříčku stability.

V druhé kapitole se zaměřím na historii. Pro správné porozumění je třeba začít již v předkoloniálním období, na které bude navazovat francouzská kolonizace. Následovat bude vývoj země od 60. let 20. století až po přechod k demokracii v 90. letech. Zde popíši nejvýznamnější osobnosti a události té doby, které velmi ovlivnily malijskou historii i dnešní směřování země.

Vzniku samostatného státního útvaru na severu Mali se bude věnovat třetí kapitola, kterou otevřu popisem politické, sociální a etnické situace v zemi před vznikem Azawadu, abych mohl osvětlit události vedoucí ke konfliktu a rozpadu státu. Dalším krokem bude deskripce vzniku Azawadu a jeho fungování, přelévání moci uvnitř nového státního útvaru, včetně dopadů vzniku tohoto nového státního území na obyvatele severních regionů.

Je nutné reflektovat i situaci po relativním utišení konfliktu, a proto se budu v předposlední kapitole věnovat volbám z roku 2013, jak prezidentským, tak i parlamentním. Zmíním zde jednotlivé kandidáty, jejich šance na úspěch i jejich volební kampaně, vyústění voleb a tvorbu koalic v parlamentu. Mírová jednání mezi Tuaregy a vládou, která se odehrála v létě 2013 a peacekeepingové aktivity OSN, budou rovněž součástí této kapitoly.

V poslední kapitole rozeberu příčiny a důsledky rozpadu státního aparátu. Budu se přitom opírat o teoretický základ zmíněný v první kapitole. Mezi příčiny zařadím špatnou ekonomickou situaci, korupci, dlouho trvající etnické napětí a vzestup islamistických organizací. Za důsledky označím mezinárodní intervenci, migraci obyvatelstva a šíření extrémismu v celém regionu.

Má práce se bude především opírat o odborné články a zahraniční periodika. Přehledovou publikací zachycující dějiny Mali nabízí kniha *Stručné dějiny států: Mali*. Důležité jsou pro tuto práci také texty B. Lecocqa publikované především v odborných časopisech, v nichž se autor zabývá problematikou Azawadu. Nedílnou součástí budou i zprávy mezinárodních organizací jako Human Rights Watch, nebo informace poskytované renomovanými světovými médii, jako BBC nebo Reuters. Čerpat informace budu i z blízkovýchodních médií jako například Aljazeera.

2. Teorie slabého státu

2.1 Obecná definice slabé státnosti

Abych mohl začít popisovat co to vlastně slabý stát je, musím nejdříve definovat stát moderní, tedy základní jednotku dnešního mezinárodního systému. K tomuto účelu postačí definice obecná, ale v politických vědách nejrozšířenější, a sice Weberova definice. Stát je podle Webera institucí, která se nachází vně společnosti a má monopol na zákonem opodstatněné užívání násilí, které v rozvinutých společnostech není schvalováno v soukromé sféře, a proto je tato pravomoc přenesena na politickou autoritu. Moderní stát rozděluje do společnosti veřejné statky, specifikuje soukromé vlastnictví, vynucuje jeho respektování, vytváří mantinely pro řešení konfliktů mezi jednotlivci, chrání své obyvatele před vnějšími hrozbami a hlavně je to produkt dějinného vývoje společnosti (Weber 1946: 77-78).

Od poloviny 20. století se v společenských vědách začíná hovořit kromě moderních států také o státech, které se od moderních odlišují v mnoha aspektech. Rozdíly najdeme ve vnitřní struktuře, systému vládnutí nebo fungování jednotlivých institucí. Těmito státy mám na mysli státy slabé, které jsou stále považovány za státy moderní, ale schází jim některé důležité atributy, například nedostatek mocenského potenciálu a infrastruktury, rovněž nejsou schopny efektivně přerozdělovat veřejné statky, autorita zde bývá většinou vynucována násilím, je zde slabá národní identita a často i malá identifikace občanů se státem (Rotberg: 2003: 1).

K identifikaci slabé státnosti se v dnešní době používá mnoho ukazatelů a kritérií, jako ekonomické, sociální a politické ukazatele, rychlost ekonomického úpadku, míra kriminality ve státě, přítomnost imigrantů, náboženské a etnické rozdělení společnosti a dodržování lidských práv. Při výzkumu slabé státnosti bylo identifikováno mnoho kategorií, například slabé státy, rozpadající se státy, rozpadlé státy nebo zhroutené státy (Waisová, 2007: 11).

2.2 Vlastnosti slabého státu

Koncepce slabého státu pracuje s tím, jak se stát chová uvnitř svého území a jsou zde zohledněny hlavně mocenské vztahy vnitrostátních aktérů. Prvním důležitým faktorem je zdroj legitimacy státu, vycházející ze samotného národa. Problém může nastat, pokud zde existuje větší množství etnických, jazykových a kulturních identit, což komplikuje samotnou identifikaci národa. Jestli tedy státu vládne jeden člověk bez patřičné legitimacy, jedná se o stát slabý. Druhou složkou je ideologie, neboli sdílené představy člověka, státu a společnosti, jež ve slabých chvílích může zastoupit nefungující instituce (Jihlavec, 2007: 26).

Tento proces často vede k vytvoření slabé politické základny a kultury, což vede k budoucí destabilizaci, či občanské válce. Státní instituce zahrnují exekutivu, legislativu, soudnictví a právě ty jsou třetí nedílnou složkou. Většinou pro ně platí, že jsou snadno fyzicky ohrožitelné a vyžadují tak určitou míru legitimacy. Pokud se jim legitimacy nedostává, přichází na řadu násilí, kterým si stát vynucuje poslušnost (Jihlavec, 2007: 27).

Dalších faktorů je nespočet, proto zmíním jen ten nejpodstatnější. Ve většině slabých států existují etnické štěpící linie, díky nimž je v zemi neustálé napětí, a proto často vlády přestávají kontrolovat určité části svého území, nad kterými získávají moc určitá část obyvatel (Jackson, 1982: 1).

2.3 Rozpadlý stát

Státy jsou hodnoceny podle toho, do jaké míry jsou schopny dodávat lidem politické statky. Politickými statky mám na mysli to, jak stát dokáže reagovat na požadavky svých občanů. Existuje zde hierarchie politických statků a na jejím vrcholu se nachází lidská bezpečnost. Primární funkcí státu je zajistit své hranice a obyvatele proti vnějším i vnitřním hrozbám. Měl by dlouhodobě držet svou územní celistvost tak, aby nedocházelo ke změnám hranic, ztrátám území a invazím jiných států nebo ozbrojených skupin. Dále by měl státní útvar eliminovat veškeré domácí hrozby, které narušují jeho integritu, celistvost národa a zaběhnuté sociální a ekonomické struktury, na jejichž základě stát stojí. Jeho smyslem je rovněž zabránění šíření zločineckých aktivit, jež ohrožují majetek lidí a lidskou bezpečnost jako takovou. V neposlední řadě je zajištění spravedlivého soudního systému, aby lidé spory se státem nebo mezi sebou nebyli nuceni řešit za použití násilí, a také aby stát mohl aplikovat sankce při porušení zákonů (Rotberg, 2003: 2).

Po zajištění bezpečnosti mohou být ze strany obyvatel vzneseny požadavky na další statky jako zdravotní péče, školství, infrastrukturu, komunikační sítě, bankovní systém, stabilní měnu a podobně. Silné státy jsou schopny všechny tyto statky svým obyvatelům zajistit. Oproti tomu slabé státy jsou schopny zajistit pouze část těchto statků. Některých se zde obyvatelům dostává, ale některé tu zcela chybí. Čím méně kritérií jsou státy schopné naplňovat, tím se stávají slabšími a slabšími. Situace může dojít tak daleko, že stát není schopen zajistit svým obyvatelům téměř nic, a tím je považován za rozpadlý. Rozpadlý stát je kategorií v procesu rozpadu národního státu. Stát musí projít dlouhým procesem, aby mohl být považován za rozpadlý. Rozpadlým státem se stává slabý stát, který je velmi zanedbávaný. Není vůbec samozřejmé, že se slabý stát stane rozpadlým, dopomůže mu k tomu mnoho faktorů. Jednou z hlavních příčin rozpadu státu je násilí uvnitř státu, které je spojené se vzestupem nestátních aktérů, již využívají svízelné situace a uzurpují si moc pro sebe. Ozbrojené skupiny většinou vyprovokuje k akci dlouho eskalovaný etnický či náboženský konflikt, který má ve společnosti dané země hluboké kořeny. Může to být i chování vlády, která je delší dobu neefektivní a činí iracionální rozhodnutí, s těmito skupinami nekomunikuje a neplní jejich požadavky. Skupiny tak mohou nabýt dojmu, že vláda pošlapává jejich práva a utlačuje je. Díky konfliktu se výrazně zvyšuje úmrtnost obyvatel a narůstá intenzita obchodu s nelegálními zbraněmi. Ozbrojené skupiny si na zbraně vydělávají nelegálními činnostmi jako například obchodem s narkotiky, únosy lidí, především turistů, nelegální těžbou surovin nebo si najdou spřátelenou organizaci či mecenáše, který jim zbraně a výzbroj poskytne výměnou za jejich služby (Rotberg, 2003: 3-4).

Zlomový okamžik nastává, když si tyto skupiny nevystačí pouze se svými členy a začnou najímat a rekrutovat následovníky z řad místního obyvatelstva a okolních států. Ty potom vycvičí, vštípí jim své myšlenky, zásobí je zbraněmi a pošlou bojovat za svůj cíl. Když takovéto organizace začnou mít na území některého státu navrch nad vládními složkami, můžeme takový stát označit za rozpadlý. Takový stát je závislý na vnější intervenci, jelikož již sám nedokáže situaci zvládat (Rotberg, 2003: 5).

Jednou z důležitých příčin rozpadu státu je nepříznivá ekonomická situace. Hovořím zde především o afrických státech. Díky nízkým příjmům může vláda chudého státu distribuovat pouze omezené množství politických statků. Přestože africké vlády zaměstnávají méně lidí než ty evropské, stejně jejich platy spolknou velkou část státního rozpočtu. Mnoho slabých států v Africe neinvestuje dostatečné množství financí do rozvoje lidského potenciálu a do boje proti korupci, která ve slabých státech dosahuje vysoké úrovně. Tyto státy naopak často přeplácejí politiky a úředníky, kteří nejsou schopni řešit nepříznivou ekonomickou situaci, a v mnoha případech jim jde jen o vlastní zisk. Systém služeb zde funguje mnohdy iracionálně. Nerozumné státní investice a manipulace s měnou krizi prohlubují. Nastalé ekonomické krize jsou jednou z hlavních příčin rozpadu státu (Alexandru, 2012) .

Specifickým případem jsou africké státy, jež si prošly procesem dekolonizace. Struktura koloniálních států a jejich agresivní politika zapříčinily, že po dekolonizaci se mnoho afrických států místo přechodu k demokracii a rovnosti otočilo zcela opačným směrem. Elity, jež se po odchodu Evropanů dostaly k moci, se chopily šance a svou autoritativní politikou ve většině případů uvrhly své země do spirály ekonomických krizí a sociálních bouří, v nichž se mnoho zemí zmítá dodnes (Jackson, 1998: 2-3).

Vůdci po převzetí moci podleli pokušení a začali využívat stát jako prostředek k vlastnímu zbohatnutí. Výjimkou nebylo ani pošlapávání práv menšinových etnik a skupin obyvatel. Toto jsou důvody, proč mnoho postkoloniálních států je považováno za státy slabé, má problémy s naplněním podmínek státnosti a proč se některé z nich rozpadají (Jackson, 1998: 3).

Hlavním důsledkem rozpadu státu je ztráta kontroly centrální vlády nad vlastním územím. Velké části státu jsou kontrolovány ozbrojenými skupinami, pro které autorita vlády nic neznamena. V minulosti byly rozpadlé státy většinou ponechány mezinárodním společenstvím na pospas, ale po 11. září 2001 začala být neschopnost států kontrolovat své hranice vnímána jako hrozba. Pravděpodobnost působení extrémistických a teroristických organizací v takovýchto státech děsí celý svět. S působením těchto skupin je spojován organizovaný zločin a obchod se zbraněmi. Rozpadlý stát je přímo živnou půdou pro extrémistické organizace, jelikož zde neexistuje žádná autorita, která by pohyb těchto skupin monitorovala a podnikla proti nim patřičná opatření. Zvláště v Africe je působení teroristických skupin motivováno lokálními politickými neshodami. Je nutné zmínit, že toto schéma neplatí pro všechny rozpadlé státy. Rozpadlý stát se stává hrozbou nejen pro své obyvatele, ale i pro své okolí a celý svět. Obyvatelé takovýchto států často hromadně prchají do bezpečných městských center, či jiných států, aby unikli šířícímu se násilí. Mezinárodní společenství proto v těchto případech sleduje vývoj situace mnohem bedlivěji než v minulosti a v případě potřeby podniká patřičné kroky v podobě ozbrojených intervencí, aby se extrémismus z rozpadlého státu dál nešířil (Alexandru, 2012).

Dalším z důsledků rozpadu státu je růst zločinnosti. Jak státní autorita slábne, není schopna vynucovat dodržování zákonů, zvyšuje se míra kriminality, kterou nejvíce pocítí běžní obyvatelé. S tímto faktorem je úzce spojený obchod se zbraněmi a drogami, vůči nimž jsou ochromené státní složky bezbranné. Lidé v takové situaci již nemohou věřit, že je státní autority ochrání, a proto se s žádostí o pomoc obracejí na zločinecké organizace nebo silné osobnosti v rámci vlastní komunity (Rotberg, 2003: 7).

V rozpadlém státě přestává fungovat většina institucí, snad kromě těch s výkonnou funkcí. Z legislativy se stává pouze stroj na razítkování dokumentů bez jakéhokoliv většího významu. Demokratická debata zde zcela chybí. Armáda je snad jedinou institucí zachovávající si vnitřní integritu, ovšem je třeba říci, že ztrácí svůj původní účel, jímž je ochrana obyvatel (Jackson, 1998: 4).

Rozpad státu mívá za následek ničení infrastruktury, silnic, dálnic, železnic, ale i navigačního značení. Postupem času vláda již nemá dostatek financí na opravu komunikací a také plynulá doprava v zemi přestává být prioritou. Komunikační sítě, nacházející se na území pod kontrolou vlády, se ještě nějakým způsobem udržují, ale mimo tato území mohou zůstat obyvatelé bez možnosti komunikace velmi dlouho. Proto v těchto situacích jediným, kdo zajišťuje komunikaci, jsou soukromé mobilní společnosti (Newman, 2009: 429).

Rozpadem státu trpí rovněž zdravotnictví a školství. Zvláště v afrických státech se tak začnou mnohem rychleji šířit nemoci jako AIDS a malárie, jelikož se nikdo nestará o prevenci. Obyvatelé tak brzy dojdou k přesvědčení, že není již nikdo, kdo by jim zajistil základní jistoty a jsou tak odkázáni sami na sebe a na přírodu (Newman, 2009: 431).

Jelikož většina institucí ani infrastruktury nefunguje, hroubí se logicky i ekonomika. Vydělávat peníze mají možnost pouze ti, kteří jsou úzce spojeni s vládcem, či vládou, ale většina obyvatel nemá možnost legálně zaopatřit sebe a své blízké, a proto hladomor není ničím neobvyklým. Zbohatnou většinou armádní důstojníci, kteří inkasují velké množství úplatků za zprostředkované služby. Z této situace plyne rozkrádání veřejného, ale i soukromého majetku, čímž se krize pouze prohloubí (Rotberg, 2003: 19).

S ekonomickou krizí přichází i neustále stoupající inflace, jelikož vláda nařídí tisk nových bankovek jako opatření proti krizi. Když vláda, či vládce vyčerpají všechny finanční prostředky, obrátí se proti obyvatelům, kterým je zabavaveno to poslední, co jim ještě zbylo, což má za následek nekonečné migrace obyvatelstva do sousedních i vzdálených států, které jim jsou schopné zajistit alespoň životní minimum (Rotberg, 2003: 22).

2.4 Failed State Index

Failed State Index je dalším ukazatelem míry rozpadu státu. Tento projekt je společnou iniciativou organizace Fund for Peace a časopisu Foreign Policy. Ukazatel obsahuje seznam, na němž je hodnocena stabilita jednotlivých států podle různých ukazatelů a také sklon států k rozpadu. Informace jsou v indexu obnovovány každý rok již od roku 2005 a je sestavován na základě 12 hodnot, mezi něž patří ekonomická, sociální a vojensko-politická kritéria. Konkrétně mezi tyto hodnoty patří počty migrantů z dané země, aktivita protivládních skupin, úroveň chudoby obyvatelstva, míra porušování lidských práv, zásahy cizích aktérů do dění v zemi nebo úroveň infrastruktury. Tabulka států je řazena od států v nejkritičtějších situacích až po ty nejstabilnější¹.

---

¹Failed State Index. Dostupné na (<http://ffp.statesindex.org/rankings-2013-sortable>, 8. 3. 2014).

Aby mohl být stát podle Failed State Index označen jako rozpadlý nebo zhroucený, musí ztratit kontrolu nad svým územím a musí ztratit legitimní monopol na násilí. V rozpadlém státě by mělo dojít ke ztrátě legitimacy a k neschopnosti vlády zajišťovat svým obyvatelům politické statky. Rovněž by neměl být stát schopný komunikovat s okolními státy. Autoři indexu operují s pojmy jako silný stát, slabý stát, rozpadlý nebo zhroucený stát. Na internetových stránkách je možné seznam nalézt v plném rozsahu, kdežto v odborných časopisech je k nahlédnutí pouze do poloviny, stabilní státy zde nejsou zobrazeny. Posun Mali na této škále je velmi zajímavý. V roce 2005 se vůbec nepohybovalo mezi ohroženými zeměmi, jelikož zažívalo období klidu a částečné prosperity. V roce 2006 se umístilo na 81. místě díky nepokojům a poklesu ekonomiky. Od té doby až do roku 2013 se jeho pozice na škále zásadně neměnila. Velká změna přišla s kolapsem státu v roce 2013, kdy se Mali umístilo na 38. místě².

3. Historie Mali

3.1 Mali před kolonizací

Dávná historie regionu západní Afriky je pro vědce stále velkou neznámou, jelikož zde nepobýval žádný národ používající písmo, a proto první písemné záznamy o tomto území existují až z 8. století našeho letopočtu, ale archeologické nálezy svědčí o tom, že tu lidé žili už v 8. tisíciletí před našim letopočtem (Zídek, 2004: 7).

Již v podstatě od doby svého vzniku měl islám na území dnešního Mali velký vliv. Na rozdíl od jihu Evropy, se směrem do středu Afriky šířil mírovou cestou, hlavně díky obchodu. Nejvýznamnějším státem v tomto regionu byla říše Ghana, která zasahovala do dnešní Mauretánie, Senegalu a západního Mali. Ghana se poté rozpadla na menší státní útvary, jedním z nich byla i říše Mali (Zídek, 2004: 7-8).

---

²Failed State Index. Dostupné na (<http://ffp.statesindex.org/rankings-2013-sortable>, 8. 3. 2014).

Údajným zakladatelem říše Mali byl Baramendena, který v 11. století vykonal pouť do Mekky a stal se sultánem. Ve stejné době žilo v západní Africe mnoho různých etnik, ale dvě byla dominantní, a sice Mande a Sosové, kteří mezi sebou sváděli boj o moc, v rámci něhož si Sosové ve 13. století podmanili na 10 let i říši Mali. Sosové byli poté vyhnáni malijskou vládnoucí dynastií, která rozšířila území říše a dostala se tak do povědomí islámského světa. Říše Mali nejvíce prosperovala ve 14. století, především díky těžbě zlata. Spory o následnictví a nepokoje v provinciích ale nakonec přinesly v 15. století říši Mali zkázu. Území obsadila Songhaiská říše, která na tomto území však vydržela pouhé století, jelikož se díky nájezdům berberských kmenů z Maroka rozpadla. Tím také skončila úloha této oblasti jako dopravní křižovatky, jelikož se po příchodu kolonizátorů většina zboží začala převážet po moři³.

3.2 Mali v období kolonizace

Kolonizace Mali, dříve Francouzského Súdánu, začala v 19. století a již od počátku se setkávala s odporem místních obyvatel. Po sedmi letech bojů, byl v roce 1898 Samory Touré, hlavní představitel odboje, poražen. V roce 1893 byl do čela správy tohoto území dosazen guvernér a do roku 1905 dostala Francie většinu území pod pevnou kontrolu. Kolonizátoři nespravovali celé území přímo, na mnoha místech svěřovali moc do rukou lokálních vůdců. Francouzský Súdán byl spravován, stejně jako všechny državy v západní Africe, v rámci federace Francouzské západní Afriky, jejímž úkolem bylo posílat dělníky do držav na západě Afriky⁴.

V roce 1958 Francouzi rozhodli v referendu, že Francouzský Súdán získá vnitřní autonomii, přičemž země stále zůstane členem francouzského společenství. V lednu 1959 se Francouzský Súdán připojil k Senegalu, aby tak zformovaly federaci Mali, která získala úplnou samostatnost v červnu roku 1960⁵.

---

³Country profile Mali. Dostupné na (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali>, 14. 2. 2014).

⁴BBC. Mali Profile. Dostupné na (<http://www.bbc.com/news/world-africa-13881370>, 17. 2. 2014).

⁵Country profile Mali. Dostupné na (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali>, 14. 2. 2014).

V srpnu roku 1960 se odstoupením Senegalu federace rozpadla a 22. září se z Francouzského Súdánu oficiálně stalo Mali, jaké známe dnes. Stát Mali vznikl jako klasická parlamentní demokracie, ale tuto podobu si dlouho neudržel, také proto, že se prezidentem nově vzniklého státu stal Mobido Keita, původem učitel z Francouzského Súdánu. Tento socialistický politik a první prezident Mali v roce 1945 spoluzaložil Súdánskou unii, organizaci, vystupující proti kolonizaci země. K posílení unie došlo v roce 1946, kdy se spojila s Africkým demokratickým shromážděním a dále vystupovaly pod názvem Africká unie-Súdánské národní shromáždění, neboli US-RDA (Zídek, 2004: 33-36).

3.3 Mali v 60. letech 20. století

Během krátkého trvání federace Mali působil jako prezident, ale když se v září 1960 federace díky vnitřním sporům rozpadla, zůstal ve funkci prezidenta nového státu. Keita si osvojil socialistické myšlení a marxistickou ideologii během prvních osmi let nezávislosti země. Jeho vláda znárodnila nejdůležitější sektory ekonomiky a navázala úzké vztahy s komunistickými státy⁶.

Keita velmi rychle proměnil celý politický systém země ze soutěživé demokracie na systém jedné vládnoucí strany US-RDA. Ekonomická situace Mali se v 60. letech postupem času výrazně zhoršovala. Dále prezident založil mládežnickou organizaci s cílem potlačovat lokální protivládní hnutí. Tato skutečnost jenom dokresluje povahu režimu v Mali v 60. letech, není tedy žádným překvapením, že země zatížená koloniální historií, měla značné problémy s pozdější obnovou demokracie (Nathan, 2013: 469).

První tuarežské povstání vypuklo v 60. letech 20. století v důsledku politiky prezidenta Keity, jenž tuto etnickou skupinou nerespektoval a utlačoval.

---

⁶Global research. The crisis in Mali. Dostupné na (<http://www.globalresearch.ca/the-crisis-in-mali-a-historical-perspective-on-the-tuareg-people/5321407?print=1>, 10. 2. 2014).

Dalším důvodem byl fakt, že většina politických elit a úředníků byla rekrutována z regionů na jihu země a ti také neměli ke kočovníkům ze severu kladný vztah. V 60. letech v zemi rovněž probíhala technická modernizace, již Tuaregové chápali jako útok na svůj tradiční způsob života. Součástí tohoto procesu byla i územní reforma ohrožující pozici Tuaregů, jakožto jediných pěstitelů plodin v dané oblasti (Keita, 1998: 4).

Tradiční majetková práva půdy Keita sice ponechal nezměněná, ale pouze za podmínky, že stát nebude potřebovat tyto plochy pro průmysl nebo dopravu. Bohužel pro Tuaregy, se ve spodní půdě nacházelo nadměrné množství živin, díky nimž zde bylo velmi výhodné pěstovat plodiny, a proto bylo území Keitovou vládou znárodněno⁷.

Tyto podmínky nebyly slučitelné s tradičním životem Tuaregů, k prvnímu tuarežskému povstání došlo roku 1962, bylo však neorganizované a postrádalo jednotné vedení. Tuaregové pouze napadali vládní jednotky a rychle se stahovali zpět. Kromě vedení postrádali i lepší plánování a impuls mobilizující celou komunitu. Malijská armáda byla mnohem lépe vyzbrojená a vycvičená a povstání dokázala do dvou let potlačit. Vláda pak zde zavedla přísnou vojenskou správu. Tento akt pouze sjednotil Tuaregy a těm, kteří boj za svobodu dříve považovali za zbytečný, dal důvod postavit se vládě (Zídek, 2004: 40).

Toto období dokazuje, že Mali proces dekolonizace nezvládlo. K moci se dostal režim, který nebyl vůbec demokratický. Socialistický režim prezidenta Keity svou politikou znárodnování uvrhl zemi do špatné ekonomické situace, která předznamenala její budoucí vývoj. Keitova socialistická vláda a obyvatelům vnucovaná státní ideologie jsou jasným důkazem slabé státnosti v Mali.

---

⁷Global research. The crisis in Mali. Dostupné na (<http://www.globalresearch.ca/the-crisis-in-mali-ahistorical-perspective-on-the-tuareg-people/5321407?print=1>, 10. 2. 2014).

Zároveň zde byly položeny základy budoucího napětí v zemi, když byla Tuaregům upřena jejich práva a zabavován majetek. V této chvíli lze označit Mali jako slabý stát (Jihlavec, 2007: 27-29).

Keitova politika byla již pro zemi delší dobu neúnosná, a tak 19. října 1968 skupina mladých důstojníků, vedená poručíkem Moussou Traorém, provedla převrat a bez použití násilí Keitu sesadila, ten svůj život dožil v domácím vězení. Traoré byl zvolen do čela Vojenského výboru pro Národní osvobození, neboli CMLN, jenž se po sesazení Keity chopil moci. Tento postup, kdy armáda provede převrat a stabilizuje situaci v zemi, není v afrických ani blízkovýchodních státech ničím výjimečným. Problém většinou nastává, když se mají armádní elity své nově nabyté moci vzdát (Nathan, 2013: 470).

3.4 Traorého diktatura

Traoré se stal novou hlavou státu, post premiéra obsadil kapitán Yoro Diakité. Vojenská vláda ihned upustila od socialistických praktik předchozího režimu a zavedla svá vlastní pravidla, mezi něž patřil například přísný zákaz politických aktivit všech opozičních hnutí. Výbor slíbil, že po stabilizaci situace v zemi předá politickou moc zpět do rukou lidí, ovšem tyto sliby se ukázaly jako liché, jelikož CMLN pouze upevňoval svou pozici⁸.

V březnu 1971 se Traoré cítil ohrožen ve své pozici konkurencí uvnitř CLMN, a tak nechal zatknout své rivaly, včetně kapitána Diakitého. V této fázi vývoje Traoré absolutně upevnil své postavení a demokracie byla Mali velice vzdálená. Situace se nijak výrazně nezlepšila ani v polovině 70. let, kdy zemi zasáhla vleklá sucha a bylo třeba se obrátit na mezinárodní organizace o pomoc. Ta sice přišla, ale díky chamtivosti vládních úředníků, se k obyvatelům dostal jen zlomek a země nadále strádala (Zídek, 2004: 47).

---

⁸ Country profile Mali. Dostupné na (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali>, 14. 2. 2014).

Mali neprospěl ani ozbrojený konflikt o Agacherský pruh s Horní Voltou, dnešní Burkinou Faso, jenž vypukl v roce 1974. V tomto regionu se měly nacházet cenné nerostné zdroje, ty byly důvodem konfliktu. Mír vyjednala mezi oběma zeměmi organizace Africké jednoty téhož roku (Zídek, 2004: 55).

V listopadu 1975 Traoré oznámil vznik nového politického uskupení s názvem Malijská demokratická lidová unie, zkráceně UDPM, s cílem posílit legitimitu vlády. Účelem strany bylo pouze zachování současného režimu. Projevem nesouhlasu s režimem byl například neúspěšný pokus a převrat provedený armádními důstojníky z roku 1976. Traoré pochopil, že je třeba očistit vládu od armádních složek, a tak obvinil své spolupracovníky z korupce a pokusu o převrat. Mnoho z nich bylo odsouzeno k smrti (Nathan, 2013: 474).

V roce 1979 byly v Mali vypsané prezidentské a parlamentní volby. Moussa Traoré byl jediným prezidentským kandidátem a zvítězil s 99% hlasů. Rovněž jeho strana UDPM obsadila všech 82 křesel, jelikož byla jedinou povolenou stranou v zemi. Na přelomu 70. a 80. let začaly množit protivládňí protesty ať už formou celostátních stávek, nebo krvavě potlačených studentských demonstrací, a když záhadně zemřel studentský předák Abdul Karim Camara, většina učitelů vyhlásila stávku, která trvala 2 roky. Během 80. let bylo zaznamenáno 5 pokusů o svržení vlády. Země se již dlouho zmítala v ekonomické krizi, vláda reagovala uspořádáním kongresu Pro liberalizaci malijské ekonomiky v roce 1981 a doufala, že se jí podaří stabilizovat malijský frank znovuvstoupením do Měnové unie západní Afriky⁹.

Vstup do unie se sice zdařil, ale tento krok s sebou přinesl značnou inflaci, ta ve spojení s dalším velkým suchem na severu země způsobila, že Mali znovu muselo žádat mezinárodní společenství o pomoc.

---

⁹Country profile Mali. Dostupné na (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali>, 14. 2. 2014).

Vláda se postupem času stávala stále více zkorumpovanou, což potvrzovala i mezinárodní média, zmiňující miliardu dolarů na účtech malijských úředníků. Prezident reagoval na nastalou situaci vytvořením komise pro vyšetřování korupce a sám stanul v jejím čele. Do konce roku bylo na základě obvinění z korupce popraveno 9 lidí. Traoré po boji s korupcí trochu stoupl v očích Afriky a bylo mu dovoleno zasedat v organizaci Africké jednoty mezi lety 1988 a 1989 (Whiteman, 2012).

Traorého diktatura nikterak nezměnila status Mali, jako slabého státu. Nezávládnutý přechod k demokracii po odchodu kolonizátorů uvrhl zemi do spirály ekonomických krizí a nepokojů. V tomto období byl sice stát schopen poskytovat svým obyvatelům základní statky, ale zdaleka ne v plném rozsahu. Špatnou ekonomickou situaci se vládě vyřešit nepodařilo a země stále strádala. Mezinárodní společenství se Mali snažilo několikrát pomoci, ale díky korupci úředníků, špatné distribuci a komunikaci, se této pomoci dostal k obyvatelům pouze zlomek. Dalším pokusem situaci zlepšit, byl vstup do Měnové unie západní Afriky, ale tento krok s sebou přinesl pouze zvýšení inflace a prohloubení krize (Alexandru, 2012).

3.5 Přechod k demokracii

Žádný z předchozích pokusů zachránit režim neuspěl, a tak začátkem 90. let lidé již velmi otevřeně kritizovali malijskou vládu. Posledními pokusy uchovat si moc, bylo povolení svobodného tisku a zmírnění zákonů zakazujících politickou opozici. Traoré si byl nadcházející tranzice vědom, ale stále tvrdil, že Mali není na demokracii plně připraveno. Částečné zrušení zákazu opozice mělo pochopitelně za následek vznik nových politických hnutí, jako například Alianci pro demokracii v Mali, neboli ADEMA, vedenou Abdramanem Babou a Alphou Oumarem Konarém (Bleck, 2011: 383).

Počátkem roku 1991 lidé již otevřeně protestovali proti vládě UDPM. 22. března téhož roku bylo při protestech zabito 300 demonstrantů bamakskými bezpečnostními složkami. 26. března byl Moussa Traoré svržen a zatčen vojenskými jednotkami. Dočasná civilně-vojenská komise převzala řízení země, vedl ji předseda komise pro Spásu lidí CTSP Amadou Toumani Touré. Traoré byl za své zločiny odsouzen k smrti, ale nový prezident snížil trest na doživotí a v roce 2002 ho dokonce propustil na svobodu (Imperanto-Imperanto, 2008: 61).

Druhé povstání bylo zažehnuto, když na jihu tuarežského území byli zabiti občané Mali vládními vojáky. Mezi oběťmi sice nebyli Tuaregové, ale tento impuls stačil k obnovení bojů, jež ovšem netrvaly dlouho, jelikož byl vyjedнан mír mezi přechodnou Tourého vládou a hlavními frakcemi Tuaregů v roce 1992. Mír byl nastolen díky příslibu vlády o omezení vojenské správy severních území a dosazení lokálních vůdců do administrativních pozic. Ne všechny frakce toto usnesení akceptovaly, protože severní území stále zůstávala součástí Mali, což pro některé skupiny bylo nepřijatelné, a tak stále přetrvávalo napětí mezi Tuaregy a centrální vládou a některé frakce pokračovaly v boji (Tinti, 2012).

Vláda se dále snažila vyjednávat, v roce 1992 byl podepsán Národní pakt mezi frakcemi a státem umožňující začlenění tuarežských jednotek do malijské armády. Pakt zajišťoval demilitarizaci severu země, podporoval ekonomickou integraci tohoto území. Tento krok ze strany vlády nebyl příliš úspěšný, pouze obnovil debaty o postavení Tuaregů v rámci Mali, násilí stále pokračovalo a mělo za následek 6 až 8 tisíc obětí, než byla v roce 1995 podepsána mírová smlouva všemi frakcemi (Keita, 1998: 5).

Nutné je zmínit, že organizace Arabská islámská fronta Azawadu zkráceně FIAA, která se do konfliktu také zapojila, přinesla radikální podobu islámu. Silný byl zejména v Libyi, kam mnoho Tuaregů v 70. a 80. letech uprchlo hledat nové příležitosti v zemi spravované Kaddáfim. Ten je přijal, poskytl jim jídlo, přístřeší a pomohl jim s vojenským výcvikem. Mnoho z nich vstoupilo do islámské legie, bojující jménem diktátora v celém regionu. Po porážce Kaddáfího ednotek v Čadu, následoval rozpad legie a návrat do vlasti (Keita, 1998: 6).

3.6 Svobodné volby

V lednu 1992 byly v Mali vyhlášeny první demokratické volby, nejprve do městských zastupitelstev, poté v únoru a březnu volby do Národního shromáždění a také volby prezidentské. 12. ledna 1992 se v Mali uskutečnilo ústavní referendum, které mělo rozhodnout o budoucím směřování země. Hlavní náplní byla podoba politického systému (Zídek, 2004: 59).

Nebudu zde rozebírat všechny jednotlivé body referenda, ale zmíním jen ty nejdůležitější. Byla to otázka, zdali má být systém vícestranický. Druhým hlavním bodem bylo rozdělení pravomocí ve státě a třetím byla role prezidenta a jeho pravomoci. Možnost ano pro změnu vybralo celkem 98,35% voličů a možnost ne zvolilo 1,65%, což jen dokumentuje, jak velká byla v Mali v té době touha po změně (Bleck, 2011: 386).

23. března se konaly první volby do Národního shromáždění, ke kterým přišlo 1 017 019 z celkového počtu 4 778 954 voličů, což je volební účast 21,3%. Celkem bylo přijato 941 844 platných hlasovacích lístků. Popisu jednotlivých stran se budu věnovat později, nyní uvedu pouze volební výsledky. Ještě zmíním, že strany bojovaly o celkový počet 116 křesel v jednokomorovém parlamentu a volba to byla proporční¹⁰.

---

¹⁰African election database. Elections in Mali. Dostupné na (<http://africanelections.tripod.com/ml.html>, 19. 2. 2014).

S naprostým přehledem zvítězila Aliance pro demokracii v Mali ADEMA s celkovým ziskem 76 křesel před druhým Národním kongresem pro demokratickou iniciativu CNID, jenž získal pouhých 9 křesel. Už jen rozdíl mezi prvními dvěma stranami svědčil o budoucím rozložení sil na politické scéně. Následovala Súdánská unie, neboli US-RDA, která získala křesel 8 a strana MPD se ziskem 6 křesel. Další politické útvary získaly méně než 6 křesel (Imperanto-Imperanto, 2008: 63).

Již tradičně byl velký význam přikládán volbě hlavy státu, která se uskutečnila 12. dubna a 26. dubna 1992, jednalo se o volbu dvoukolovou. V prvním kole jasně zvítězil Alpha Oumar Konaré ze strany ADEMA se ziskem 44, 95% hlasů. Do druhého kola společně s Konarém postoupil Tiéoulé Mamadou Konaté ze Súdánské unie. Druhého kola se zúčastnilo 20, 9% voličů a 30,99% z nich se vyjádřilo pro Konatého. Zbylých 69,01% dalo svůj hlas Konarému, jenž se tak stal novým prezidentem (Imperanto-Imperanto, 2008: 64).

Průběh voleb z roku 1997 byl téměř totožný s volbami v roce 1992. Prezidentem se stal opět Konaré se ziskem více než 95% hlasů a volební účastí 33,5% voličů. Volby do shromáždění se v roce 1997 konaly dvakrát, Ústavní soud totiž zrušil výsledek prvních voleb kvůli nesrovnalostem ve výsledcích. V druhých, již transparentních, volbách téhož roku získala většinu v rozšířeném parlamentu na 147 křesel opět ADEMA s celkovým ziskem 128 křesel za účasti 21,6% voličů¹¹.

V tomto období měla vláda Mali patřičnou legitimitu a pracovala na obnově státních institucí. Pokračující sváry mezi Tuaregy, islamisty a vládou jsou důkazem, že i po zavedení demokracie nefungoval stát Mali tak, jak měl. Opakované povstání skupiny obyvatel, s cílem odtrhnout kus území, je jedním z ukazatelů slabé státnosti.

---

¹¹African election database. Elections in Mali. Dostupné na (<http://africanelections.tripod.com/ml.html>, 19. 2. 2014).

Toto povstání se odehrálo v době, kdy Mali přecházelo k demokracii a bylo tak zřejmé, že si skupiny uvnitř státu budou chtít získat co nejvíce prostoru. Stát ani v tomto období schopný poskytnout svým obyvatelům všechny potřebné statky. Předchozí historický vývoj zapříčinil, že země byla stále velmi chudá. Přechod k demokracii sice sliboval zlepšení situace, ale i v tomto období bylo Mali slabým státem (Rotberg. 2003: 3).

4. Azawad

4.1 Mali po roce 1999

Prezident Konaré v rámci politiky udržení míru s Tuaregy na konci 90. let rozhodl o decentralizaci moci, ve smyslu posílení pravomocí lokálních autorit. Tento smělý krok měl později hlubokosáhlé následky, jelikož místní samosprávy si začaly nárokovat vlastnictví přírodních zdrojů, nacházejících se v oblastech jejich správy. V rámci decentralizace bylo v komunálních volbách roku 1999 zvoleno 703 místních vůdců. Volby se opakovaly i v roce 2005 a mezi těmito lety byla administrativa a další pravomoci spojené především s rozpočtovou regionální politikou, přesouvány do rukou místních starostů a úředníků. Tyto pravomoci před rokem 1999 měla pouze centrální vláda (Bleck, 2011: 387).

V roce 2002 Konarému skončil mandát a byly vypsány nové prezidentské i parlamentní volby. V těch prezidentských zvítězil Amandou Tounami Touré, jenž se do voleb přihlásil jako nezávislý kandidát s podporou Občanského hnutí MC. Ve druhém kole porazil kandidáta ADEMA Soumaila Cissého o téměř 30% hlasů a jeho taktika, jakožto nestraníka, se vyplatila. Ve volbách 2007 Touré zvítězil znovu jako nestraník, tentokrát již s podporou 43 politických stran a hnutí, což byly téměř všechny strany v zemi. V parlamentních volbách 2002 téhož roku ADEMA poprvé od demokratizace Mali prohrála volby, díky nedisciplinovanosti poslanců a sporům s Tuaregy.

Poprvé bylo nutné utvořit koalici, a tak těsně zvítězila koalice Naděje, v níž hlavní místo zaujímal Strana pro Mali RPM. Dalšími stranami vítězné koalice se staly Národní kongres pro demokratickou iniciativu, Vlastenecké hnutí za obnovu a Strana demokracie a práce¹².

Díky silné konkurenci byla ADEMA nucena také zformovat koalici s názvem Aliance pro republiku a demokracii. Poprvé od roku 1992 tak v Mali nezískala většinu ve shromáždění pouze jedna strana a bylo nutné hledat konsenzus, což v tak nedisciplinovaném a roztržitém politickém systému bylo téměř nemožné, a země se tak propadala do stále větší krize. Po jednom volebním období se vše vrátilo do starých kolejí a zvítězila koalice Aliance pro demokracii a progres vedená ADEMA s celkovým ziskem 113 křesel¹³.

Naprostá většina zahraničních pozorovatelů a agentur, které dohlížely v posledních 20 letech na průběh voleb, se shodla na transparentním průběhu voleb. Tradiční nízká volební účast je připisována apatii voličů, špatné organizaci voleb, slabým a nedisciplinovaným stranám a téměř neexistující identifikaci obyvatel se svou lokální a státní identitou (Bleck, 2011: 388).

Navzdory snaze místních politiků, bylo Mali od roku 2000 stále jedním z nejchudších států. Téměř polovina populace Mali žila a žije s příjmem menším než 1 americký dolar na den. I když se země nepochybně od 90. let výrazně zvedla v oblasti infrastruktury, vzdělávání a technologií, je přibližně 80% projektů v zemi financováno ze zahraničí. Země je tak závislá na zahraničním kapitálu, především od Světové banky. Velkou část svého rozpočtu Mali čerpá od svých občanů žijících v zahraničí, od roku 2002 Mali touto cestou obdrželo více než 10 miliard dolarů (County, 2012).

---

¹²African election database. Elections in Mali. Dostupné na (<http://africanelections.tripod.com/ml.html>, 19. 2. 2014).

¹³African election database. Elections in Mali. Dostupné na (<http://africanelections.tripod.com/ml.html>, 19. 2. 2014).

4.2 Třetí tuarežské povstání

Třetí tuarežské povstání nebylo povstáním v pravém slova smyslu, jednalo se o únosy a vraždy členů malijských ozbrojených sil, které se odehrály v roce 2006, kdy skupina tuarežských dezertérů z malijské armády zaútočila na kasárna v oblasti Kidal. Tato skupina obsadila vojenské objekty a za jejich předání vládě požadovala větší samostatnost severních území. Prezident Touré se snažil s rebely vyjednávat a obnovit mírové dohody z 90. let, aby napomohl ekonomické obnově regionu. Mnoho povstalců tyto snahy prezidenta ignorovalo, až byla vláda nucena tvrdě zakročit a toto povstání potlačit silou (Nossiter, 2012b).

V tomto období bylo Mali stále slabým státem. Vláda byla schopná zajistit občanům bezpečí a navíc měla patřičnou legitimitu, což jsou jedny z mála faktorů hovořící ve prospěch Mali. Zvětšená míra autonomie severních oblastí, dokazuje, že stát nebyl v této době schopný efektivně spravovat svá území. Sice byl tento ústupek proveden, aby bylo zabráněno násilí, ale zároveň to dokazuje slabost vlády, jelikož silný stát by měl správně potlačit všechny domácí hrozby. Špatnou ekonomickou situaci se díky neefektivnímu způsobu vládnutí, vysoké míře korupce a nedostatku kooperace a komunikace mezi jednotlivými státními složkami nepodařilo vyřešit. Země tak byla dále závislá na finanční pomoci cizích donorů a investorů (Jackson, 1982: 1-2).

4.3 Návrat Tuaregů

V roce 2012 se doposud klidná politická situace rychle a nečekaně změnila. O dva roky dříve se totiž do země vrátily kvalitně vyzbrojené tuarežské jednotky s bojovými zkušenostmi z konfliktu v Libyi, s cílem obnovit boj za osamostatnění Azawadu. Boj se státními jednotkami zahájily v lednu 2012 útokem na vojenské posádky na Sahaře.

Mali již ve své minulosti zažilo několik povstání Tuaregů, ale tento konflikt, v tomto rozsahu, který vedl ke kolapsu armády a mnoha státních institucí, málokdo předvídal (Lecocq, 2013: 1).

Jak jsem již zmínil výše, severní region Mali je etnicky i kulturně velmi diverzifikován. Tuaregové a Songayové jsou dvě nejpočetnější etnika v této oblasti, dále zde můžeme nalézt Araby a kmeny jako Bambara, Bozo a Dogon¹⁴.

Dvěma hlavními liniemi sporu byl svár mezi Tuaregy a Araby a svár mezi severem a jihem, který v této události hraje klíčovou roli. Od roku 2006 Tuaregové znovu začali prosazovat snahy o osamostatnění, jež byly ukončeny malijskou armádou. Stejného roku byl sice podepsán mír, ale tuarežské jednotky povstalců z regionu Kidal, pod vedením Ibrahima Bahangy, pokračovaly v boji až do roku 2009, kdy byly nuceny se stáhnout do Libye, kde se díky svým kontaktům na Kadáfího důstojníky dostaly k velmi kvalitní výzbroji (Nossiter, 2012a).

Revoluce v Libyi vyzbrojení severu Mali jen urychlila, jelikož se tam začaly stahovat i islamistické organizace napojené na Al-Kaidu, jako Ansar Dine, Al kaida v islámském Maghrebu, zkráceně AQIM a MUJAO, neboli Hnutí za božskou jednotu a džihád v západní Africe. Po pádu Kadáfího režimu se mnoho Tuaregů vrátilo do Mali se zkušenostmi z boje a v roce 2011 založili novou organizaci MNLA, neboli Národní hutí za osvobození Azawadu. V té době byl jejich vztah k džihádistickým organizacím na severu země neutrální, spojovala je snaha o vyhnání vládních jednotek (Keenan, 2012).

4.4 Začátek krize

Obyvatelé Mali si již za uplynulá desetiletí na nestabilitu na severu země zvykli. To, co přišlo na začátku roku 2012, byla i pro ně zcela nová situace. Po zahájení bojů utrpěla malijská armáda několik zdrcujících porážek.

---

¹⁴HRW. Islamist armed groups spread fear in the north. Dostupné na (<http://www.hrw.org/news/2012/09/25/mali-islamist-armed-groups-spread-fear-north>, 16. 2. 2014).

Například u Augelhoku, kde dokonce bylo brutálně zavražděno mnoho vojáků i po tom, co složili své zbraně. Tato fakta rozohnila společnost, hlavně pak rodiny mrtvých vojáků, ty vyrazily do ulic a zaútočily na sídla a podniky Tuaregů a sympatizantů hnutí MNLA poblíž Bamaka (Lecocq, 2013: 5).

Dalším zdrojem neklidu v zemi byla kauza, v níž byl prezident Touré obviněn ze spolčování se s drogovými kartely, toto obvinění výrazně oslabilo nejen jeho pozici, ale i pozici celé vládní koalice v očích veřejnosti. Když 21. a 22. března roku 2012 proběhla v Kati vzpoura nejen civilních obyvatel, ale i části armády, ztratila centrální vláda v Bamaku moc a autoritu nadobro. Moci se chopila odtrhnuvší se část armády CNRDR, jež pozatýkala některé členy vlády. Otázkou ale bylo, jak zbavit řádně zvoleného prezidenta jeho úřadu, což se legální cestou nepovedlo (Lecocq, 2013: 6).

Prezidentovy předchozí kroky proti Tuaregům, kdy se snažil o smíření, byly nyní vnímány jako slabost. Zároveň mu byl vyčítán nedůraz v boji s organizacemi jako AQIM a MUJAO, které měl, podle názoru veřejnosti, nejen vytlačit ze státního území, ale kompletně zničit. Zbývající funkční část malijské armády se rozpadla po zatčení mnoha důstojníků sympatizujících s prezidentem¹⁵.

MNLA se chopila své šance a vyhnala vládní jednotky ze severu země během několika dní a zmocnila se tak téměř 60 % celého území Mali. Prezident situaci nezvládl a uprchl neznámo kam. 6. dubna mluvčí MNLA ve Francii deklaroval vznik samostatné republiky Azawad. O dva dny později zbytek vládní koalice, včetně prezidenta, rezignoval a zanechal na politické scéně prázdné místo. Povstalci v Bamaku na několik dní převzali všechnu moc, pokusili se zrušit ústavu a svolat celostátní konferenci, jež by určila budoucí směřování státu¹⁶.

---

¹⁵Aljazeera. Tuareg rebellion sparks crisis in Mali. Dostupné na (<http://www.aljazeera.com/news/africa/2012/02/20122188513342701.html>, 16. 2. 2012).

¹⁶BBC. Tuareg rebel declare independence. Dostupné na (<http://www.bbc.com/news/world-africa-17635437>, 15. 2. 2014).

Na nátlak mezinárodního společenství a Hospodářského společenství západoafrických států, neboli ECOWAS byli nuceni zachovat předchozí řád a vrátit moc civilní vládě, tentokrát už bez vládnoucí koalice. Zrazení tímto rozhodnutím se cítili především studentští aktivisté, odboráři a členové hnutí Africká solidarita pro demokracii, zkráceně SADI, považující obnovu civilní vlády za návrat staré zkorumpované a nefunkční vlády (Lecocq, 2013: 6).

Sestavením prozatímní vlády byl pověřen Dioncouda Traoré, bývalý ministr financí a člen ADEMA, který se stal dočasně prezidentem. Lidé v hlavním městě na tento krok reagovali dalším násilím, rozhořčený dav vtrhl do prezidentského paláce a Traorého málem ubil k smrti, ten by poté převezen do Francie na léčení. ECOWAS sestavením vlády pověřil provizorního premiéra Mobido Diaru se zkušenostmi v zahraničních firmách jako NASA nebo Microsoft, v očích lidí to byl čestný člověk, který své postavení nabyt poctivě (Lecocq, 2013: 6-7).

Diara se v dané situaci nezachoval nejlépe, jelikož ihned odvolal zbytek schopných úředníků ze své vlády a krize tak pokračovala až do srpna. Mezitím jednotlivé frakce povstalců a náboženských radikálů soupeřily o to, co ze země zbylo. V těchto měsících měl největší moc nad zbytkem armádních sil kapitán Amadou Haya Sanogo. Neschopnost stabilizovat situaci po dlouhé měsíce vedla k zatčení premiéra Diarry Sanogovými muži a jeho nucené rezignaci Premiérem byl jmenován Django Cissoko, který už působil ve vládě Moussy Traorého i v obou vládách koalice vedených Tourém (Nossiter, 2012b).

4.5 Islamisté přebírají kontrolu

Jak bylo řečeno výše, v prvních měsících tuarežského povstání si MNLA a islamistické organizace neodporovaly, jelikož samy o sobě by nedokázaly vytlačit malijskou armádu ze severu.

Jakmile byl tento cíl splněn, obrátily se proti sobě. Převahu rychle získali islamisté z organizací AQIM a MUJAO, kteří vyhnali tuarežské jednotky ze třech severních regionů, a to hlavně díky dostatku financí plynoucím z kontroly drogového obchodu na Sahaře a výkupného z únosů Evropanů, jež byly prováděny pravidelně od roku 2000 (Ammour, 2013: 5-6).

MNLA se sice bránila nejen vojensky, ale i mediální kampaní, během níž ujišťovala své stoupence o jistých vítězstvích, jichž nedosáhla. Islamistické organizace byly ve svém jednání schopnější, výrazný je příklad obléhání Timbuktu obsazeného arabskými Berbery, o toto místo MNLA bojovalo měsíce. Timbuktu se nakonec dobrovolně vzdalo a předalo moc AQIM, než aby padlo do rukou Tuaregů. Jediné zaznamenané vítězství Tuaregů bylo v bitvě u Ménaka (Lecocq, 2013: 7-8).

Drtivou porážku zaznamenala MNLA například v bitvě o Gao, odkud jí vyhnala MUJAO. Z většiny svých pozic byla MNLA vyhnána v červnu a červenci. Během celého roku 2012 ztrácela MNLA dramaticky finanční prostředky, zejména kvůli četným porážkám, ale přesto měla na své straně stále dostatek bojovníků, především z regionů Kidal a Gao. Nedostatek financí si organizace nahrazovala krádežemi a rabováním (Lecocq, 2013: 8).

Po celý rok 2012 můžeme Mali označit jako rozpadlý stát. Vláda nebyla schopná zajistit svým obyvatelům prakticky nic, ani primární statek, kterým je bezpečí. V první polovině roku se vláda i stát zcela zhroutily. Ozbrojené nevládní jednotky začaly ovládat rozsáhlá území a stát neměl sílu na to reagovat. Všechny pokusy prozatímní vlády obnovit pořádek selhávají. I armáda, která v takovýchto chvílích jako jediná funguje, se rozpadá. I v druhé polovině roku 2012 bylo Mali rozpadlým státem.

Probíhaly zde masové migrace obyvatelstva do městských center nebo sousedních zemí. Naprosto nefungující infrastruktura a komunikace v severních oblastech krizi jen prohlubují. Nebyl zde ani dostatek potravin, a tak se lidé v zoufalství uchylují ke krádežím a zločinu. Státní aparát neexistuje a je nahrazen organizacemi, které ho nemohu zastoupit. Vlivem absence zdravotní péče se zde rychle šíří nemoci (Rotberg, 2003: 19-22).

4.6 Intervence

Po ovládnutí severu země spustili islamisté vlnu represí nejen vůči obyvatelstvu Azawadu a Mali. Probíhalo veřejné mučení a kamenování lidí, kteří porušili nově nastavené zákony. Vyhrožovat teroristickými útoky začaly islamistické organizace i zemím, které se negativně vyjádřily o jejich praktikách, konkrétně Mauretánii, Nigeru, Alžírsku i Francii. Těmito kroky vyprovokovaly reakci nejen okolních států, ale i mezinárodního společenství a bylo zřejmé, že se schyluje k ozbrojenému konfliktu se zapojením mimostátních aktérů¹⁷.

Do samotné vojenské intervence se zapojila především Francie, ale také ECOWAS, EU, AU a OSN. Záminkou Francie k ozbrojenému konfliktu nebyla pouze ochrana celistvosti bývalé kolonie a současného obchodního partnera, ale jak uvedl francouzský ministr obrany Jean-Yves le Drian, hrozil zde vznik teroristického státu velmi blízko Evropě a Francii (Francis, 2013).

Jelikož extrémistické skupiny začaly ovládat čím dál větší území a hrozil zde vznik státu ovládaného teroristy, který by byl hrozbou nejen pro země v regionu, bylo pro mezinárodní společenství nutné vojensky zasáhnout, což je jeden z dalších důkazů, že Mali nebylo schopné naplňovat žádná kritéria státnosti. Francie do Mali vyslala 4 000 vojáků, kteří ihned začali vytlačovat islamisty ze středu Mali na sever (Annis, 2013).

---

¹⁷Aljazeera. French intervention in Mali. Dostupné na (<http://studies.aljazeera.net/en/positionpapers/2013/01/2013120113020737609.htm>, 23. 2. 2014)

Do akce se zapojilo i 6 000 vojáků ECOWAS. Velká Británie, Belgie, Kanada a Spojené státy poskytly logistickou podporu tažení. OSN plánovalo do země vyslat peacekeepingovou misi hned poté, co se situace uklidní. Původní plán počítal od března se stahováním francouzských jednotek z Mali. Nestalo se tak, francouzské jednotky v Mali jsou stále přítomné i dnes. Koncem ledna 2013 jednotky v Mali dosáhly většiny předem vytyčených cílů. Přestože byli islamisté poraženi, stihli při svém ústupu zničit zbytky infrastruktury, aby zpomalili postup invazních jednotek (Annis, 2013).

5. Rok 2013

5.1 Úkoly nové vlády a volební kampaně

Stovky tisíc malijských obyvatel se v průběhu let 2012 a 2013 ocitly v uprchlických táborech v Nigeru, Burkině Faso a Mauretánii. Volby hlavy státu i volby do Shromáždění byly po stabilizování situace v zemi vypsány na červenec. Vznikl tak problém, jelikož téměř 400 000 lidí nemělo přístup k volebním urnám. Dočasná vláda tak zavedla systém identifikačních karet, jež byly k vyzvednutí na malijském území, to volební účast zvýšilo, ale všichni uprchlíci volit nemohli. V červnu 2013 malijská vláda uvedla, že karty již obdrželo 80% voličů (Hussain, 2013).

Na nového prezidenta a vládu čekal nelehký úkol poválečné obnovy země, vyřešení situace se zbývajícími rebely na severu, obnovení armády a vyjednávání s Tuaregy, kteří nebyli označeni za teroristickou organizaci, a nebyl s nimi veden boj od zahájení invaze. Kromě toho se objevily spekulace, že volby v tak zničené zemi budou administrativně velmi náročné, jejich výsledek nemusí být transparentní, což může rozdmýchat další konflikt. Na začátku června začaly volební kampaně prezidentských kandidátů (Lewis, 2013).

Všichni kandidáti slibovali občanům hlavně obnovu zničené infrastruktury, státních institucí, armády a vyřešení nepříznivé ekonomické situace země, vylepšení situace ve školství a obnovení smluv s důlními společnostmi. Přestože byl čas na kampaně velice krátký, většina kandidátů jej využila k objíždění měst a regionů a k rozhovorům s voliči. Největší obavy vzbuzovala samotná technická stránka voleb, extrémně byrokraticky náročná v tak velké zemi. Intervenující strany měly také strach z nízké volební účasti, která by mohla do čela státu přivést radikální osobnost a konflikt by se tak mohl obnovit. Překážkou mohl být i zdánlivě předčasný termín voleb, který prosazovala především Francie s cílem stáhnout co nejdříve své jednotky z nákladné mise. Boje o prezidentský post se zúčastnilo celkem 28 kandidátů, z toho 4 z nich působili v předchozích vládách jako premiéři (Lewis, 2013).

10. června se dočasná malijská vláda a zástupci tuarežských separatistů sešli k jednání o zachování klidu zbraní při průběhu prezidentských voleb v severním kidalském regionu, poslední baště Tuaregů. Vyjednávání začalo o týden dříve, kdy se vládní síly vydaly na sever směrem ke Kidalu. Obě strany se chtěly vyhnout konfliktu a dalšímu krveprolití. Centrální vláda oznámila Tuaregům, že do voleb chce znovu převzít kontrolu na regionem Kidal (Bonkougou, 2013a).

Mali 18. června 2013 podepsalo dohodu o klidu zbraní s Tuaregy a umožnilo tak klidnou cestu armádním jednotkám na sever země. Hlavními mediátory celého vyjednávání byly OSN a EU, které požadovaly po Tuarezích složení zbraní, výměnou za zvážení jejich požadavků o větší autonomii severu a propuštění zadržovaných spolubojovníků. Tato smlouva byla důležitá pro stabilizaci země po dlouhém období krize (Bonkougou, 2013b).

Na začátku července 2013 převzala OSN kontrolu nad peacekeepingovou misí, doposud vedenou ECOWAS. Tento krok byl podniknut ke zmírnění obav z možného obnovení konfliktu a mise OSN dostala název MINUSMA, velel jí B. Koenders. Úkolem mise byla spolupráce s francouzskými jednotkami, jež stále sváděly boje se skupinami islamistů. Hlavním cílem MINUSMA bylo udržení míru a poválečná obnova země (Diarra, 2013).

Od konce ledna 2013 do léta již nebylo Mali rozpadlým státem, ale pouze státem slabým. Ozbrojený konflikt skončil, ale napětí zde přetrvávalo. Přechodná vláda sice neměla patřičnou legitimitu k správě země, ale za asistence intervenčních jednotek byla schopná zajistit svým obyvatelům bezpečí. Logicky také neměla plnou kontrolu nad svým územím a hranicemi. Politická kultura v zemi nebyla řádně obnovena, jelikož se delší dobu v zemi nekonaly jakékoli volby (Alexandru, 2012).

5.2 Prezidentské a parlamentní volby

Po téměř 16 měsících chaosu se konaly v Mali na přelomu července a srpna 2013 prezidentské volby. Do druhého kola postoupili Ibrahim Boubacar Keita a Soumaila Cisse. Keita vyhrál suverénně první kolo se ziskem téměř 40 % celkových hlasů. Keita působil v předchozích demokratických vládách jako ministr zahraničí, předseda Národního shromáždění a premiér. Mnoho obyvatel věřilo, že právě tento nacionalistický politik dokáže obnovit stabilitu země. Ve své kampani prosazoval nulovou toleranci korupce. Největší podporu čerpá z území na jihu, včetně Bamaka a od bambarského etnika. Keita vystudoval mezinárodní vztahy na pařížské Sorboně a poté pracoval ve Francii pro nevládní organizace. Po návratu do vlasti, jako člen ADEMA, kde působil v mnoha funkcích.

Roku 2002 odešel a založil formaci Strana pro Mali, neboli RPM. Soumaila Cisse je softwarový vývojář, původem z Timbuktu. V 90. letech působil jako ministr financí ve vládách ADEMA. Po neúspěchu ADEMA v roce 2002 ze strany odešel a založil vlastní, s názvem URD. Dlouhodobě byl také předsedou Západoafrické měnové unie, sídlící v Burkině Faso. Cissé je v Mali znám jako uznávaný ekonom, ale nevyhnula se mu obvinění z korupce a pochybení v úřadě a při povstání roku 2012 byl sesazen. Cissé největší podporu čerpá ze severních regionů, ale na hustěji osídleném jihu výrazně zaostává¹⁸.

Bývalý premiér Mali I. B. Keita zvítězil v prezidentských volbách. Ihned po uskutečnění 2. kola byl Keita Cissém obviněn z manipulace s volebními výsledky, ale jelikož zvítězil s naprostým přehledem, je jeho mandát silný. Keita zvítězil dokonce i ve městě Gao, tradiční baště Cissého voličů. Získal tak přístup ke 4 miliardám dolarů finanční pomoci, určených na poválečnou obnovu země. Keita označil jako prioritu své politiky pro nadcházející měsíce, udržet mír na severu země. Prezident slíbil obnovení jednání se všemi etniky na severu země, rovněž přislíbil zaslat finanční prostředky na obnovu severních území, což se nelíbí řadě obyvatel, kteří v této oblasti vidí pouze původce celého konfliktu a jejich špatné životní situace. Mezinárodní pozorovatelé dohlížející na volby, se shodli na tom, že volby proběhly transparentně. Francie ihned po volbách oznámila zahájení stahování svých zbylých jednotek z Mali a peacekeeping přenechá OSN. I vedoucí pozorovatel mise EU Louis Michel potvrdil, že volby byly úspěšné a proběhly podle demokratických tradic. Volby do Národního shromáždění se konaly 24. listopadu a 15. prosince 2013 (Flynn, 2013).

---

¹⁸Reuters. Mali election candidates. Dostupné na (<http://www.reuters.com/article/2013/08/09/us-mali-election-candidates-idUSBRE9780RZ20130809>, 23. 2. 2014)

Parlamentní volby znamenaly návrat Mali k demokratickému zřízení a obnově země. Po proběhnutí voleb byly uvolněny téměř 4 miliardy dolarů ze zahraničí na obnovu země. Po prvním kole vyvstaly stížnosti na transparentnost voleb, důvodem bylo odcizení volební urny, ale podle zahraničních pozorovatelů to nemělo na výsledek žádný vliv. Druhé kolo proběhlo bez problémů, což potvrdil i Louis Michel z pozorovatelské mise EU. Volby proběhly pokojně bez násilných střetů, pouze v severních územích skupiny lidí protestovaly na ulicích¹⁹.

V prvním kole nezískala žádná ze stran většinu, a proto se rozhodovalo až v kole druhém. Největším favoritem byla strana rezidenta Keity RPM a také zvítězila se ziskem 61 ze 147 křesel. Na druhém místě skončila ADEMA se ziskem 20 křesel. Obě strany se navzájem podporovaly, tak bylo zřejmé, že spolu utvoří koalici. Strana URD, neúspěšného prezidentského kandidáta S. Cissého, se stala hlavní opoziční stranou se ziskem 18 křesel. Opoziční strany jsou ve výrazné menšině, získaly dohromady pouze 24 křesel. Výsledky voleb později potvrdil i ústavní soud Mali (Diallo, 2013).

6. Příčiny a důsledky rozpadu Mali

6.1 Ekonomika

Jednou z obecných příčin rozpadu státu je špatná ekonomická situace. Mali je dlouhodobě ekonomicky závislé na podpoře cizích investorů. Země od roku 2000 do roku 2006 zaznamenala mírný vzestup HDP, to ovšem neřešilo další nedostatky v malijské ekonomice. Po roce 2000 zde byla velmi vysoká míra korupce a organizace Transparency International označila v roce 2010 Mali jako jednu z nejzkorumpovanějších zemí. Korupce prostupovala od složek policie do nejvyšších pater politiky, o čemž svědčí i kauza těsně před vypuknutím krize, v níž byl prezident obviněn ze spolčování se s drogovými kartely.

---

¹⁹IPN. National Assembly. Dostupné na (<http://www.ipu.org/parline-e/reports/2201.htm>, 18. 3. 2014).

Kromě korupce bylo problémem i špatné hospodaření vlády, jejíž ministerstva v roce 2009 zaznamenala ztrátu přes 220 milionů dolarů. 17 % z této ztráty bylo důsledkem finančních úniků ze strany politiků a manažerů. Tyto skutečnosti svědčí o nedostatku kooperace mezi jednotlivými ministerstvy, institucemi, donory a vládními agenturami. I přes liberalizaci ekonomiky v 90. letech, vláda stále kontroluje obchod se dvěma největšími vývozními artikly, a sice zlatem a bavlnou, které představují 70 % veškerého vývozu (Bleck, 2011: 387-388).

Neschopnost vlády řešit ekonomickou situaci byla jedním z faktorů, které odstartovaly rozpad Mali. Lidé, kteří se při protivládních protestech vydali do ulic nejenom v Bamaku, protestovali proti zkorumpované a nekompetentní vládě, jež byla obviňována z korupce a neschopnosti vyřešit ekonomickou krizi v zemi. Za současný stav Mali nemohla pouze nekompetentní vláda, ale také činy autoritativních režimů po nezvládnuté dekolonizaci. Mám na mysli Keitovu socialistickou politiku znárodňování a centrálního plánování po vzoru Sovětského svazu, díky níž nebyl možný vznik silné střední třídy a rozvoj svobodného podnikání. Bez tohoto základu stát ekonomicky strádal, což mělo v budoucnu neblahé následky. Dále to byla Taorého vláda silné ruky, která si nevedla o moc lépe. Tato vláda nedokázala řešit nastalé krize ani se zahraniční pomocí, jež byla velmi často rozkrádána vládnoucí elitou. Tato období Mali zpustošila a nelze se divit, že demokratické vlády těžkou situaci nezvládly a svou neschopností dopomohly k rozpadu Mali²⁰.

6.2 Tuarežská povstání

První příčinou rozpadu Mali je dlouhodobé napětí mezi Tuaregy a centrální vládou. Jak jsem již uvedl, Mali je etnicky velmi deverzifikovanou zemí. Od osamostatnění zde panovalo značné napětí.

---

²⁰BTI. Bertelsmann Stiftung's Transformation Index. Dostupné na (<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2012/pdf/BTI%202012%20Mali>, 2. 4. 2014)

Autoritářské vlády nezohledňovaly požadavky menšinových etnik, v tomto případě Tuaregů. Tento fakt dokumentuje tuarežské povstání z 60. let, kdy byl ohrožen jejich tradiční způsob života a majetková práva, protože byla znárodněna jim náležící území. Toto jsou kořeny konfliktu, který později vedl k rozpadu státu. Po demokratizaci Mali Tuaregové stále cítili, že se poměry nastavené předchozími režimy nezměnily, a proto proběhlo na počátku 90. let další povstání, tentokrát mnohem krvavější. Situaci se podařilo vyřešit kompromisem, který zajistil větší autonomii severním územím, ale napětí zde panovalo stále. Povstání z roku 2006 nebylo tak velké, ale muselo být potlačeno násilně vládou, jelikož se tuarežské jednotky odmítaly vzdát. Tento poslední konflikt, vyřešený násilně, zanechal v Tuarezích pocit hořkosti, a tudíž hrozil konflikt další, to dokumentuje i založení organizace MNLA. Když se mnoho Tuaregů vrátilo z Libye s bojovými zkušenostmi a výzbrojí, byla konfrontace nevyhnutelná. Tuaregové se dlouhodobě cítili v Mali utlačováni, i přes pokusy demokratických vlád se domluvit. Křivdu cítili v podstatě již od doby, kdy jim byla upřena jejich práva a od té doby vehementně prosazovali svou samostatnost²¹.

Napětí a konflikty mezi jednotlivými skupinami a centrální vládou jsou jedněmi z ukazatelů rozpadu státu. Před rokem 2012 Mali nenaplnovalo všechna kritéria rozpadlého státu, jednalo se o stát slabý, ale dlouho potlačovaná povstání a pokusy o získání větší autonomie nakonec dopomohly k zažehnutí krvavého konfliktu a rozpadu státu (Rotberg, 2003: 3).

6.3 Islamistické organizace

Jedním z důvodů rozpadu Mali je i vzestup islamistických organizací napojených na Al Kaidu, jako například AQIM, které se v zemi začaly pohybovat přibližně od roku 2003. Původně tyto organizace neměly v Mali politické cíle.

---

²¹Global research. The crisis in Mali. Dostupné na (<http://www.globalresearch.ca/the-crisis-in-mali-a-historical-perspective-on-the-tuareg-people/5321407?print=1>, 10. 2. 2014).

Zpočátku usilovaly jen o získávání financí, jež si zajišťovaly obchodem s narkotiky a únosy turistů. Ovšem po dalším tuarežském povstání v roce 2006 se situace na Sahaře, kde tyto organizace především působily, stávala napjatější. Skupiny se chopily příležitosti a od roku 2009 začaly výrazným způsobem rozšiřovat pole své působnosti po celém severu země. Během roku 2010 se začaly množit ozbrojené konflikty mezi malijskou armádou a AQIM, do té doby spíše výjimečné. Prezident Touré v tuto dobu stále věřil, že se s představiteli těchto organizací lze dohodnout mírovou cestou, za tento názor byl silně kritizován. Ve výsledku se toto jednání ukázalo jako chybné, islamisté po vypuknutí povstání obyvatel využily šance a spolu s MNLA vytlačily vládní jednotky ze severu, jenž později celý ovládli (Welsh, 2013).

Pouze výskyt a dlouhodobé působení těchto organizací na území státu je důkazem, že stát má problémy s naplněním podmínek státnosti. Jak jsem již uvedl, slabé státy jsou živnou půdou pro takovéto extrémistické organizace. Od svého příchodu do země pouze kontrolovaly finance a čekaly na svou příležitost, tu jim poskytl již zmíněný etnicky motivovaný konflikt. Díky ovládnutí rozsáhlých území, které již stát neměl sílu získat zpět, způsobily v zemi velké napětí a zapříčinily mezinárodní intervenci. Výraznou měrou přispěly k eskalaci konfliktu a rozpadu státu (Rotberg. 2003: 2-3).

6.4 Mezinárodní intervence

Francouzská vláda využila svůj vliv v Radě bezpečnosti OSN, EU, AU a ECOWAS, aby zmobilizovala vojenskou akci. Během roku 2012 Francie sice podporovala ozbrojený zásah, ale chtěla do něj zapojit především členy ECOWAS a okolní státy. Neschopnost sousedních států se domluvit a stále se zvyšující riziko ze strany islamistů, nakonec donutily Francii k akci (Francis, 2013).

Francie si vytyčila cíle, jež chtěla zásahem naplnit. Jedním z nich bylo obsazení Bamaka, aby nepadlo do rukou islamistů, konec bojů na severních územích a pomoc vládě Mali stabilizovat se tak, aby byla schopná spravovat své území. 20. prosince 2012 Rada bezpečnosti jednohlasně schválila nasazení afrických ozbrojených sil v Mali. 10. ledna 2013 prezident Traoré oficiálně požádal francouzskou vládu o pomoc potom, co islamisté uchwátli další dvě města, tentokrát ve středu Mali. Mezinárodní společenství včetně Ruska a Číny tento zákrok schválilo už jen proto, že Francie byla oficiálně požádána o pomoc vládou Mali. Přechodná vláda sice neměla k takovému kroku dostatečný mandát, ale byla to jediná funkční demokratická struktura v zemi (Annis, 2013).

Fakt že mezinárodní společenství bylo nuceno zasáhnout silou, aby situaci v zemi uklidnilo, je důkazem rozpadu Mali. Ozbrojené skupiny sváděly boje jak se zbytky vládních sil, tak mezi sebou. Armáda byla jedinou funkční institucí, ale ani ta nefungovala, jak měla, jelikož se její část odtrhla a pokusila se převzít moc nad státem. Centrální vláda nebyla vůbec schopná zajistit obyvatelům bezpečí, ani nebyla s to udržet celistvost státu a už vůbec nezvládala kontrolovat své hranice. Vznik cizího státního útvaru, v tomto případě Azawadu, na území Mali, je jasným důsledkem rozpadu země. Mali, celému regionu i v podstatě celému světu hrozilo nebezpečí. Kdyby se nově vzniklý stát, kontrolovaný teroristy, dokázal stabilizovat, mělo by to negativní následky, do země by se začali stahovat teroristé z celého světa. Mezinárodní intervence, která tomuto scénáři zabránila, je důsledkem rozpadu státu, který již nemůže spravovat své území a stává se mezinárodní hrozbou (Alexandru, 2012).

6.5 Dopady na okolní země

Rozpad Mali měl neblahé důsledky nejen pro Malijce, ale i pro obyvatele okolních zemí. Ze země se stalo epicentrum konfliktu, který může ovlivnit život v regionu i v příštích desítkách let. Nebezpečí může hrozit zemím na severu a západě Afriky, v Guinejském zálivu nebo nejbližším sousedům Mali. Největší hrozbou byl vznik státu kontrolovaného islamistickými extrémisty. Pro západní státy tak vyvstává bezpečnostní dilema, aby se organizací napojeným na Al-kaidu nepodařilo v oblasti uchytit natrvalo²².

Od zahájení vojenské operace v Mali vzrostl počet únosů francouzských občanů v regionu a zároveň se začaly množit hrozby teroristickými. Mezi lety 2010 a 2012 byly únosy Francouzů v západní Africe velmi častým jevem, ale nyní je riziko mnohem větší. Po intervenci v Mali rovněž vzrostla aktivita extrémistických organizací napojených na AQIM v celé Africe. Mezi tyto organizace patří Boko Haram, Ansaru a al-Shabaab. Byly zaznamenány i případy, kdy do Mali přicestovali džihádisté bojující v Sýrii proti Asadovu režimu (Francis, 2013).

Nárůst aktivity teroristických a extrémistických organizací nejen v Mali, ale v celém regionu, je velmi negativním důsledkem rozpadu země. Díky mezinárodní intervenci získaly tyto organizace novou motivaci k boji proti Evropanům, kteří podle nich neměli právo do země vstupovat, a tudíž může mít rozpad Mali dalekosáhlé následky pro celý region, kam se v budoucnu můžou stahovat teroristé z celého světa. Mezinárodní intervence dokazuje, kam až situace v Mali zašla. Už se nejednalo o stát, který by měl potíže s naplňováním podmínek státnosti. Důkazem budiž přes rok trvající ozbrojený konflikt, jež nebyla zhroucená vláda s to ukončit. Lidé se již dále nemohli spoléhat na vládu, že jim zajistí bezpečí, a proto se mnozí z nich přidávali na stranu extrémistů (Rotberg. 2003: 5-6).

---

²²Aljazeera. French intervention in Mali. Dostupné na (<http://studies.aljazeera.net/en/positionpapers/2013/01/2013120113020737609.htm>, 23. 2. 2014)

6.6 Migrace obyvatel

Po dlouho dobu mělo Mali téměř nejnižší počet obyvatel žijících v zahraničí ze všech západoafrických států, vzestupem technologií a pracovních příležitostí se v roce 2010 vyhoupllo toto číslo přes 1 000 000. Malijci volili především odchod do Pobřeží slonoviny, Nigérie, Nigeru, Burkiny Faso a Francie. V lednu 2012 po vypuknutí konfliktu a rozpadu státu prchali Malijci především ze severních území nejprve na jih země, ale i za hranice. Během celého konfliktu muselo opustit své domovy téměř 400 000 lidí a z toho 150 000 opustilo území Mali. Ze severních oblastí odešlo téměř 25% obyvatel a téměř 10% Malijců si muselo hledat nový domov. Největší migrační vlna byla zaznamenána mezi březnem a červnem 2012, kdy opustilo své domovy 62% z celkového počtu migrantů, především z měst Timbuktu, Gao a Kidal. Země, kam uprchlíci mířili, si vybírali hlavně podle dostupnosti, vzdálenosti a příbuzných, kteří v těchto zemích žili. Nejvíce z nich našlo útočiště v Mauretánii, Burkině Faso, Nigeru. Několik tisíc uprchlo také do Senegalu i Alžírsku, přesto že mělo uzavřené hranice, přes 2 000 Malijců požádalo o azyl EU. V únoru 2013 nastal odliv uprchlíků zpět, ale mnoho z nich zůstalo v zahraničí nebo v městských centrech v Mali²³.

Obrovská migrace obyvatelstva je dalším důkazem rozpadu Mali v roce 2012. Nejednalo se o migraci v rámci jednotlivých regionů, ale lidé hromadně prchali do okolních zemí. Násilí páchané jednotlivými frakcemi dosáhlo kritické úrovně. Společně s nedostatkem potravin a základních potřeb vyhánělo obyvatele Mali z jejich země po tisících a mnoho z nich v zahraničí již zůstalo, což je dalším důsledkem rozpadu státu (Rotberg. 2003: 22).

---

²³IOM. The Mali migration crisis at a glance. Dostupné na (https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/Mali_Migration_Crisis_2013, 20. 3. 2014).

7. Závěr

Podle mého názoru není pochyb, že Mali je dlouhodobě slabým státem. Vedle ukazatelů jako Failed State Index tuto skutečnost dokládá mnoho faktů z historie státu. Po zavedení socialistického režimu následovalo téměř 50 let útrap a pozvolného chátrání státu. Vše začalo legitimně zvoleným prezidentem Keitou, který rychle zapomněl na demokratické tradice a společně se svou stranou US-RDA začal zemi reformovat. Inspirace socialismem, znárodňování, vštěpování ideologie lidem i mládeži, bouřící se etnické skupiny i násilné potlačování protestů, hovoří o Mali, stejně jako o mnoha afrických státech na konci 60. let jasně, byl to slabý stát. Armádní špičky se sice pokusily Keitu odstranit, ale jejich převrat ke zlepšení situace v zemi rozhodně nevedl.

Vedení státu se chopil Vojenský výbor pro Národní osvobození v čele s Moussou Traorém. Vláda výboru bez jakékoli legitimacy opět hovoří za vše. Traoré sice slíbil, že po stabilizaci země navrátí moc lidem, ale nestalo se tak. Nová hlava státu se cítila ohrožena a potřebovala získat alespoň částečnou legitimitu k ospravedlnění své vlády, a proto založila jedinou povolenou stranu ve státě UDPM. Důvodem založení strany byla snaha, aby lidé co nejdříve zapomněli, že se jednalo o vojenskou diktaturu. V této době téměř neexistovaly v zemi žádné jednotící národní prvky, ze kterých by lidé čerpali národní uvědomení a identifikovali by se tak se státem. Státním institucím se zde nedostávalo potřebné míry legitimacy, proto byly často zastoupeny násilím. Z ekonomického hlediska na tom byla země stále velmi špatně, nekompetence vlády a neefektivnost vládnutí způsobily, že Mali stále strádalo. I v období do začátku 90. bylo možné bezpečně označit Mali jako slabý stát.

Postupem času bylo stále více zřejmé, že nedemokratický režim v Mali se dlouho neudrží, což dokazovaly i množství se protesty. V posledních letech své existence se režim snažil liberalizovat, ale lidem zkrátka již došla trpělivost. Na počátku 90. let zde byly vytvořeny demokratické instituce, byla zvolena legitimní vláda a lidem nebyla vnucována žádná státní ideologie. Demokratizace země byla narušena dalším povstáním Tuaregů, již si v nově vznikající demokracii chtěli získat větší autonomii. Po roce 2000 Mali stále patřilo mezi nejchudší státy světa, jelikož bylo závislé na financích ze zahraničí, ale pravidelně se konaly transparentní volby, a tudíž vláda byla legitimní. Tuaregové na severu sice získali více pravomocí, ovšem vláda stále tyto oblasti byla schopna kontrolovat. V tomto období bylo stále Mali slabým státem.

Vše se rapidně změnilo s návratem tuarežských bojovníků z Libye, kteří vytvořili organizaci MNLA, ta začala spolupracovat s islamistickými organizacemi a společně tak zahájily boj proti vládě za osvobození severních území. Souběžně se vláda v Bamaku dostala pod palbu kritiky ze strany obyvatel, to vyvolalo masové demonstrace a nepokoje v celé zemi. Situace využili islamisté i MNLA a začali vytlačovat vládní jednotky ze severu, poté oznámili vznik nového státního útvaru Azawad. Prezident uprchl, rezignoval a vláda se zhroutila. Jednotlivé frakce včetně rozpadnuvší se armády začaly soupeřit o moc a země se propadla do chaosu. Islamisté následně vyhnali MNLA a ovládli téměř polovinu Mali. Napětí způsobované častými povstáními Tuaregů bylo jedním z klíčových faktorů při vypuknutí celého konfliktu a rozpadu státu.

Násilně potlačovaná povstání a špatné zacházení živily v Tuarezích chuť bojovat za zvýšení míry své autonomie. Druhou příčinou rozpadu Mali bylo působení extrémistických organizací, které radikalizovaly část obyvatel s negativními postoji k vládě. Další příčinou je špatná ekonomická situace panující v Mali již od dekolonizace. Nezvládnutý přechod k demokracii v 60. letech zemi uvrhl do spirály ekonomických a sociálních bouří, ze které od 90. let nenalezla cestu ven. Nekompetentnost některých státních úředníků, špatná komunikace mezi institucemi, vysoká míra korupce a nezvládnuté státní investice krizi prohlubovaly. Všechny tyto faktory dohromady způsobily rozpad země. Po celý rok 2012 je možné označit Mali za rozpadlý stát. Zcela zde chyběla autorita, která by zajistila lidem bezpečí a vynutila dodržování zákonů. Jedinou fungující institucí byla armáda.

Vznik Azawadu dokazuje, že stát nebyl schopný spravovat své hranice a území. Obyvatelé ve strachu před násilím prchali do městských center nebo okolních zemí. Kvůli zničené infrastruktuře se lidem nedostávalo potravin a základním potřeb, a proto stoupala kriminalita. Hrozil zde vznik teroristického státu, a tak okolní státy i mezinárodní společenství nuceny intervenovat. Zásah vedla Francie, výrazným způsobem se na něm podílely i ECOWAS a OSN. Po bleskovém vytlačení islamistů mohla začít obnova konfliktem zničené země. Jelikož v roce 2013 v Mali nefungovaly státní instituce, zemi spravovaly intervenční jednotky a role přechodné vlády byla minimální. Pozitivem byly demokratické volby, ale existovalo zde ještě velké napětí z možného obnovení konfliktu. Přestože se díky zásahu cizích zemí dostalo Mali z nejhoršího, nebylo možné očekávat, že problémy se slabou státností jen tak zmizí.

Země ale učinila podstatné kroky na cestě k obnově demokratického státu. Jedním z nich je podpis mírové smlouvy s Tuaregy z června 2013, za další můžeme považovat klidný průběh prezidentských i parlamentních voleb, které byly většinou zahraničních pozorovatelů prohlášeny za úspěšné. Díky obnově demokratického procesu se donoři opět rozhodli poskytnout Mali potřebnou finanční pomoc na obnovu celé země. Přesto čeká Mali dlouhá a spletitá cesta, během níž musí zcela obnovit všechny státní instituce a dosáhnout ekonomické a sociální stability. Vláda a její partneři musí analyzovat celý konflikt, jeho kořeny a dopady a učinit takové kroky, aby k této situaci znovu nedošlo. Prioritou bude komunikace s jednotlivými etniky a náboženskými skupinami, proto vláda zavedla nová ministerstva pro Národní smíření a Rozvoj severních regionů, která by měla s těmito skupinami komunikovat.

Obnovení sociálních vazeb mezi jednotlivými etniky by však nemělo zůstat ve stínu ekonomických cílů. Nedostatek pozornosti a špatná komunikace mezi vládou a jednotlivými skupinami způsobila celý konflikt a dopomohla rozpadu. Obnova infrastruktury, školství a ekonomiky bude náročná a velmi důležitá, ale v těchto oblastech má Mali zahraniční partnery, kteří mu finančně i logisticky pomohou. Nejdůležitějším a nejnáročnějším úkolem, který na Mali čeká, bude proces národního smíření, bez něhož nebude možné docílit trvalého míru v zemi. Nelze čekat, že se v nejbližší době z Mali stane silný a prosperující stát. Ekonomické a sociální problémy budou do určité míry přetrvávat. Obnova země bude velmi dlouhý a náročný proces, v jehož průběhu musí Mali dbát na to, aby se krize neopakovala a stát se znovu nerozpadl.

8. Seznam zdrojů

African elections database (2012). *Elections in Mali*

(<http://africanelections.tripod.com/ml.html>, 19. 2. 2014).

Alexandru, A. (2012) Failed States: Security Threats for the International Community or Victims of Great Powers' interests. *Center for European Policy Evaluation*.

22. 5. 2012. (<http://cepeoffice.com/2012/05/22/failed-states-security-threats-for-the-international-community-or-victims-of-great-powers-interests/>, 1. 4. 2014).

Aljazeera (2013). French intervention in Mali: Causes and consequences. *Aljazeera*. 11. 2. 2013.

(<http://studies.aljazeera.net/en/positionpapers/2013/01/2013120113020737609.htm>, 23. 2. 2014).

Aljazeera (2012). Tuareg rebellion sparks crisis in Mali. *Aljazeera*. 18. 2. 2012.

(<http://www.aljazeera.com/news/africa/2012/02/20122188513342701.html>, 16. 2. 2014).

Ammour, L. A. (2013). Algeria's role in Sahelian security crisis. *International Journal of Security & Development*, 2 (2), s. 1-11.

Annis, R. (2013). France's invasion of Mali: Carefully planned military intervention. *Globalresearch*. 6. 3. 2013. (<http://www.globalresearch.ca/frances-invasion-of-mali-a-carefully-planned-military-intervention/5325454>, 22. 2. 2014).

Bonkougou, M. (2013a). Mali government, Tuaregs reach ceasefire deal. *Reuters*. 10. 6. 2013. (<http://www.reuters.com/article/2013/06/10/us-mali-rebels-idUSBRE95917E20130610>, 20. 2. 2014).

Bonkougou, M. (2013b). Mali signs deal with separatist rebels. *Reuters*. 18. 6. 2013. (<http://www.reuters.com/article/2013/06/18/us-mali-rebels-idUSBRE95H14L20130618>, 20. 2. 2014).

BBC (2012). Mali Tuareg rebel declare independence in the north. *BBC*. 6. 4. 2012. (<http://www.bbc.com/news/world-africa-17635437>, 15. 2. 2014)

BBC (2013). Mali profile. *BBC*. 1. 10. 2013.

(<http://www.bbc.com/news/world-africa-13881370>, 17. 2. 2014).

Bleck, J. (2011). Countries at the crossroads 2011-Mali. *Freedom House*. 11, s 383-399.

- BTI (2012). *Bertelsmann Stiftung's Transformation Index* (<http://www.bti-project.de/fileadmin/Inhalte/reports/2012/pdf/BTI%202012%20Mali>, 2. 4. 2014)
- Country profile (2005). *Country profile: Mali*. (<http://lcweb2.loc.gov/frd/cs/profiles/Mali>, 14. 2. 2014).
- County, B. (2012). Why are Mali's Rural Peasants Supporting the Coup? *Thinkafricapress*. 3. 4. 2012. (<http://thinkafricapress.com/mali/coup-neoliberal-peasant-cnrdr-sanogo-att>, 18. 2. 2014).
- Diallo, T. (2013). Malian president's party wins the election. *Reuters*. 18. 12. 2013. (<http://uk.reuters.com/article/2013/12/18/uk-mali-election-idUKBRE9BH0PY20131218>, 25. 2. 2014)
- Diarra, A. (2013). U. N. takes over Mali's peacekeeping mission. *Reuters*. 1. 7. 2013. (<http://www.reuters.com/article/2013/07/01/us-mali-un-idUSBRE9600WC20130701>, 21. 2. 2014).
- FFP (2013). *Failed State Index* (<http://ffp.statesindex.org/rankings-2013-sortable>, 8. 3. 2014).
- Global research. (2013). The Crisis in Mali: A Historical Perspective on the Tuareg People. *Global research*. 1. 2. 2013. (<http://www.globalresearch.ca/the-crisis-in-mali-a-historical-perspective-on-the-tuareg-people/5321407?print=1>, 10. 2. 2014).
- Flynn, D. (2013). Keita wins presidential vote after rival admits defeat. *Reuters*. 12. 8. 2013 (<http://www.reuters.com/article/2013/08/13/us-mali-election-idUSBRE97B0SG20130813>, 23. 2. 2014).
- Francis, J. D. (2013). The regional impact of the armed conflict and French intervention in Mali. *Norwegian peacebuilding resource center*. 9. 4. 2013. (<http://www.peacebuilding.no/Regions/Africa/Mali/Publications/The-regional-impact-of-the-armed-conflict-and-French-intervention-in-Mali>, 23. 2. 2014).
- HRW (2012). *Mali Islamist Armed Groups Spread Fear in North*. (<http://www.hrw.org/news/2012/09/25/mali-islamist-armed-groups-spread-fear-north>, 16. 2. 2014).

- Hussain, M. (2013). Forced to flee war, many Malian refugees to miss vote. *Reuters*. 27. 7. 2013.
(<http://www.reuters.com/article/2013/07/27/us-mali-election-refugees-idUSBRE96Q07720130727>, 22. 2. 2014).
- Imperato, J. P - Imperato, G. H. (2008) *Historical dictionary of Mali*. (Maryland, Scarecrow Press).
- IOM. (2013). *The Mali migration crisis at a glance*.
(https://www.iom.int/files/live/sites/iom/files/Country/docs/Mali_Migration_Crisis_2013, 20. 3. 2014).
- IPN. (2014). *National Assembly*.
(<http://www.ipu.org/parline-e/reports/2201.htm>, 18. 3. 2014).
- Jackson, R. H. (1982). Why Africa's Weak States Persist: The Empirical and the Juridical in Statehood. *World Politics*. 35 (1), s 1-24.
- Jackson, R. H. (1998). *Surrogate Sovereignty? Great Power Responsibility and "Failed States"* (Vancouver, The University of British Columbia).
- Jihlavec, J. (2007). Taxonomie slabé státnosti. In: Waisová Šárka a kol., *Slabé státy, selhání rozpad a obnova státnosti* (Plzeň, Aleš Čeněk).
- Keenan, J. (2012). A new crisis in Sahel. *Aljazeera*. 3. 1. 2012.
(<http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2012/01/20121274447237703.html>, 18. 2. 2014).
- Keita, K. (1998). *Conflict and conflict resolution in the Sahel: The Tuareg insurgency in Mali*. (Darby, Diane publishing).
- Lecocq, B. a kol. (2013). One Hippopotamus and Eight Blind Analysts: A multivocal analysis of the 2012 political crisis in the divided Republic of Mali. *Review of African political economy* 137, s. 1-15.
- Lewis, D. (2013). Mali's rush to post war elections raises fear of futher strife. *Reuters* 12. 7. 2013.
(<http://www.reuters.com/article/2013/07/12/us-mali-election-idUSBRE96B0G420130712>, 20. 2. 2014).
- Nathan, R. (2013). Democracy in Malian postcolonial history, The abuse of discourse. *International Journal*. 68 (3), s. 466–478.

- Newman, E. (2009). Failed States and International Order: Constructing a Post-Westphalian World. *Contemporary Security Policy*. 30 (3), 421-443.
- Nossiter, A. (2012a). Qaddafi's Weapons, Taken by Old Allies, Reinvigorate an Insurgent Army in Mali. *New York Times*. 5. 2. 2012.
(http://www.nytimes.com/2012/02/06/world/africa/tuaregs-use-qaddafis-arms-for-rebellion-in-mali.html?_r=0, 10. 2. 2014).
- Nossiter, A. (2012b). Soldiers overthrow Mali government in setback for democracy in Africa. *New York Times*. 22. 3. 2012.
(<http://www.nytimes.com/2012/03/23/world/africa/mali-coup-france-calls-for-elections.html?pagewanted=all>, 11. 2. 2014).
- Reuters. (2013). Mali presidential vote pits nationalist IBK against technocrat. *Reuters*. 9. 8. 2013.
(<http://www.reuters.com/article/2013/08/09/us-mali-election-candidates-idUSBRE9780RZ20130809>, 23. 2. 2014).
- Rotberg, I. R. (2003). *When states fail: Causes and consequences*. (New Jersey, Princeton University Press).
- Tinti, P. (2012). Intervention in Northern Mali: Dont forget the ethnic dimension. *Thinkafricapress*. 19. 11. 2012.
(<http://thinkafricapress.com/mali/averting-interne-cine-violence-mali-mnla-ganda-koy>, 15. 2. 2014).
- Waisová, Š. (2007). Rozpadlé a rozpadající se státy jako vývojová větev státnosti. In: Waisová Šárka a kol., *Slabé státy, selhání rozpad a obnova státnosti*. (Plzeň, Aleš Čeněk).
- Weber, M. (1946). Politics as a Vocation. in: H.H. Gerth - C. Wright Mills a kol., *From Max Weber: Essays in Sociology* (Oxford: Oxford University Press), s. 77-78.
- Welsh, Y. M. (2013). Making sense of Mali's armed groups. *Aljazeera*. 17. 1. 2013 (<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2013/01/20131139522812326.html>, 15. 3. 2014).

Whiteman, K. (2012). Backgrounder: Mali's struggle for democracy. *Aljazeera*. 28. 7. 2012.

(<http://www.aljazeera.com/indepth/features/2013/07/201372895450744301.html>, 18. 2. 2014).

Zídek, P. (2004). *Stučná historie států, Mali*. (Praha, Libri).

9. Resumé

This bachelor thesis is a case study with a goal to present a causes and consequences of disintegration of Mali. My work is going to deal with colonial history, dictatorship era, transition to democracy and the ethnic and religious conflicts. Mali is a typical example of a country with colonial history whose transition to democracy was not managed well.

I will focus on the theory of weak state in the first part of my thesis. I will define weak state and the criteria which have to be met. I will also describe causes and consequences of failed states. I will apply these facts in description of the historical development of the country.

The second part will be dedicated to history. I will start with historical roots of the country in the period before the French colonization. This part will be followed with the colonial period and the development in the 20th century, like the transition to democracy and most important events and personalities.

The origin of Azawad will be a topic of following chapter, which will be opened with a description of the economical and social situation in the country before the origin of Azawad. Afterwards the origin itself will be described with the development after the conflict.

In the next chapter I will mention the course of presidential and parliamentary election. I will describe candidates and present their strategy. Peacekeeping mission and the peace treaty with Tuaregs will also be presented in this chapter.

The last chapter will pay attention to causes and consequences of disintegration of Mali. Bad economical conditions, corruption, long lasting ethnic tension and expansion of the radical islamic organizations will be classified as causes. On the other hand, the international intervention, migration and spreading of extremism in the region will be classified as results.

Research shows that Mali has been a weak state since gaining independence. The period of dictatorship pushed the country in to the spiral of economical and social tension. The growing activity of islamic organizations, the permanent economical crisis and Tuareg rebellions caused together disintegration of Mali in 2012.